

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NEZAMĚSTNANOST V REGIONU PŘÍBRAM
V LETECH 2008 - 2012**

Autor práce: Simona Kubová

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Katedra: Katedra společenských věd

2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce PhDr. Lence Havelkové, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KUBOVÁ, S. *Nezaměstnanost v regionu Příbram v letech 2008 – 2012 : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 59 s. Vedoucí bakalářské práce : PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Klíčová slova: druhy nezaměstnanosti, nezaměstnanost, region Příbram, trh práce

Práce se zabývá tématem nezaměstnanosti, jejím stavem v regionu Příbram v rozmezí let 2008 až 2012. Teoretická část je zaměřena na jednotlivé pojmy, které se týkají nezaměstnanosti a vysvětlují, co je: trh práce, dělení trhu práce, nezaměstnanost, příčiny nezaměstnanosti a další aspekty. Praktická část se zabývá charakteristikou Středočeského kraje a samotného okresu Příbram, následně je tvořena analýzou nezaměstnanosti v jednotlivých mikroregionech, co do počtu uchazečů o zaměstnání, počtu uchazečů na jedno volné pracovní místo, vývoje podle pohlaví a porovnáním s jednotlivými okresy.

ABSTRACT

KUBOVÁ, S. *Unemployment in Píbram region between 2008 and 2012* : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2014. 59 p. Supervisor : PhDr. Lenka Havelková, Ph.D.

Key words: types of unemployment, unemployment, Píbram region, labour market

This bachelor thesis focuses on the topic of unemployment in Píbram region between 2008 and 2012. The practical part characterises Central Bohemia region and Píbram region. It contains the unemployment analysis divided to single micro regions in relation to amount of job seekers, amount of seekers per available job, division based on gender and comparison of the regions.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 TRH PRÁCE	11
2.1 Definice trhu práce	11
2.2 Dělení trhu práce	11
3 NEZAMĚSTNANOST	14
3.1 Definice nezaměstnanosti.....	14
3.2 Měření a míra nezaměstnanosti.....	15
3.3 Druhy nezaměstnanosti	17
3.4 Příčiny a dopady nezaměstnanosti	21
3.5 Možná řešení nezaměstnanosti.....	24
4 NEZAMĚSTNANOST VE STŘEDOČESKÉM KRAJI A OKRESE PŘÍBRAM	28
4.1 Charakteristika Středočeského kraje	28
4.2 Charakteristika okresu Příbram	32
4.3 Vývoj nezaměstnanosti v okrese Příbram v letech 2008 – 2012.....	35
4.3.1 Situace na trhu práce v roce 2008.....	35
4.3.2 Situace na trhu práce v roce 2009.....	37
4.3.3 Situace na trhu práce v roce 2010.....	39
4.3.4 Situace na trhu práce v roce 2011.....	40
4.3.5 Situace na trhu práce v roce 2012.....	42
5 VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI V ČR	46
5.1 Srovnání vývoje nezaměstnanosti v ČR s vývojem v okrese Příbram v jednotlivých letech	46
5.1.1 Rok 2008.....	46
5.1.2 Rok 2009.....	46
5.1.3 Rok 2010.....	47
5.1.4 Rok 2011.....	48
5.1.5 Rok 2012.....	48
5.2 Zhodnocení vývoje nezaměstnanosti	49
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
SEZNAM ZKRATEK	58
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK A GRAFŮ	59

ÚVOD

Bakalářská práce má název „Nezaměstnanost v regionu Příbram v letech 2008 – 2012“ a poukazuje na závažnou situaci z hlediska nezaměstnanosti nejen v samotném regionu Příbram, ale také v celé České republice.

Nezaměstnanost je pro českou společnost novodobým fenoménem vzhledem k tomu, že Československo do roku 1989 mělo uzákoněnou povinnost pracovat. Za předpokladu, že někdo nepracoval, stal se pro společnost příživníkem, což znamenalo trestnou činnost s postihem možného odnětí svobody. S výskytem prvních nezaměstnaných se samozřejmě na takové lidi pohlíželo s despektem a tito lidé se cítili méněcenní. Dodnes mnoho lidí s příchodem do evidence uchazečů o zaměstnání mívá pocit, že selhali, že jsou již nepotřební.

Přes všechny možné názory a filosofie v lidském životě práce zaujímá nepřehlédnutelnou a velice důležitou roli. Avšak v souvislosti s tématem bakalářské práce by spíše bylo na místě užívat termín zaměstnanost, či zaměstnání. Ve svých domovech provozujeme „práce“, které nazýváme domácími, či práci v okruhu svých zájmů a koníčků, jako je např. zahradničení. Zaměstnání, potažmo výdělečná činnost, umožňuje člověku dosáhnout jednak určitého materiálního zázemí, které je potřebné nejen pro samotnou existenci, uspokojení základních lidských potřeb, též přináší pocit užitečnosti, seberealizace, sounáležitosti někam patřit. Práce pro člověka hraje tak důležitou roli i v procesu úspěšné socializace. S tím opět souvisí případná ztráta zaměstnání a u lidí se mohou projevat problémy v rámci těchto sociálních vztahů či zdravotní problémy psychického či fyzického rázu dle obojí odolnosti každého jedince.

Avšak dnešní doba je dobou, kdy počet uchazečů o zaměstnání silně převyšuje počet pracovních míst, čímž vzniká nezaměstnanost, která se v důsledku toho stává závažným společenským problémem a setkáváme se s ní denně, kvůli vlastní zkušenosti nebo zprostředkovaně prostřednictvím masmédií. Jedná se o nejzávažnější jev spojený s tržním hospodářstvím, které má však nejen ekonomické, ale také sociální dopady. Ovlivňuje samotného jedince i celou společnost. V největší míře se nezaměstnanost dotýká absolventů škol, kteří jsou bez patřičné praxe a nemají dostatečné zkušenosti. Poté lidí, kteří již prošli produktivním věkem a mají krátkou dobu před odchodem do důchodu. V současné době můžeme nezaměstnanost považovat za globální problém. V posledních desetiletích nezaměstnanost ovlivňuje a postihuje ekonomiky mnoha států po celém světě a především jejich obyvatel.

Práce v první řadě teoreticky vymezuje pojem nezaměstnanost jako společenský jev se zaměřením na konkrétní druhy nezaměstnanosti a také možné negativní společenské dopady, které mohou nezaměstnanost doprovázet. Dále jsou okrajově charakterizovány možné příčiny vzniku nezaměstnanosti. Na teoretická východiska práce navazuje praktická část, která bude mapovat situaci v regionu Příbram v letech 2008-2012 z hlediska nezaměstnanosti a dále pak bude tato situace porovnána s celkovou situací v rámci celé České republiky.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem bakalářské práce je zmapovat současnou situaci na trhu práce v regionu Příbram a změny ve vývoji nezaměstnanosti v tomto regionu v letech 2008 –2012. Uvést silné a slabé stránky a charakteristiku příbramského okresu. Dále je cílem také porovnat situaci nezaměstnanosti regionu Příbram se situací v České republice a v mikroregionech okresu Příbram. V práci mají nezastupitelné místo statistické údaje MPSV (Ministerstva práce a sociálních věcí), také z ČSÚ (Českého statistického úřadu) a ÚP (Úřadu práce). Jako data pro sekundární analýzu poslouží také údaje z ročenek nebo informace z Krajského úřadu. Dílčím cílem teoretické části je poté charakterizovat problematiku nezaměstnanosti z hlediska jednotlivých druhů nezaměstnanosti, možných příčin jejího vzniku a negativních dopadů, které nezaměstnanost zapříčiňuje. Nezaměstnanost a práce v životě každého člověka je téma velice aktuální a je nezbytně nutné věnovat mu náležitou pozornost.

Z hlediska metodického postupu má celá práce spíše teoretický charakter, kdy jsou nejprve vysvětleny a vymezeny základní pojmy v problematice nezaměstnanosti jako je samotná nezaměstnanost, druhy nezaměstnanosti, míra a příčiny nezaměstnanost, které jsou poté aplikovány na konkrétní region Příbram. Kromě základního vymezení je bakalářská práce zaměřená na možné příčiny a dopady, které s touto problematikou souvisí. Informace jsou čerpány především z odborné literatury.

Ve druhé části práce, kterou můžeme pojmenovat částí praktickou je práce zaměřena na konkrétní region Příbram a na jednotlivá data a údaje v mikroregionech a situaci v tomto regionu z hlediska nezaměstnanosti od roku 2008 – 2012. Poté je tato situace porovnána s celkovou situací v České republice. V této části je prováděna především sekundární analýza dat včetně zpracování dostupných statistik nezaměstnanosti, kdy pomocí již zjištěných dat v problematice nezaměstnanosti je stanoven vývoj této problematiky v regionu Příbram a následné porovnání s celorepublikovým stavem. Od roku 2008 je nezaměstnanost stále velmi diskutovaným tématem a to vzhledem k faktu, že dopady ekonomické recese měly vážný vliv na ekonomiku a nezaměstnanost v celosvětovém měřítku. Řetězová reakce vedla k pádu burz, lidé přišli o úspory, banky snížily úvěry podnikům, což vyústilo v omezování výroby a k propouštění. Se zvyšujícím se nárůstem životní úrovně se také prohlubuje a zvyšuje riziko, že o práci může přijít každý z nás. Systém dávek sociální podpory se snaží zajistit a je zdrojem dočasných financí. Do jaké míry tato situace ovlivnila příbramský okres, je předmětem praktické části. Práce obsahuje též údaje získané ze

zákona č. 432/2004 Sb., o zaměstnanosti, který je v platnosti a je stěžejním právním předpisem pro úřad práce.

2 TRH PRÁCE

2.1 Definice trhu práce

KREBS¹ definuje trh práce jako specifický trh, kde je předmětem směny práce, která je vázaná na člověka. Nejedná se však o zcela konkurenční trh, ale o regulovaný trh, který je regulován státem. Stát trh práce reguluje pomocí politiky a zákonů. Zákony upravují nejen pracovní podmínky na pracovišti, ale také pracovní dobu nebo mzdu. Z toho důvodu se na činnosti pracovního trhu angažují také odbory, které se snaží upravovat podmínky a například vyjednávat vyšší mzdy, čímž napomáhají netržnímu jednání. MACÁKOVÁ² uvádí: „Trh je oblast ekonomiky, ve které dochází k výměně činností mezi jednotlivými ekonomickými subjekty prostřednictvím směny zboží. Směnu zprostředkovávají peníze.“

KREBS³ tak označuje trh práce za příliš rigidní a regulovaný, kdy svým fungováním inklinuje k nezaměstnanosti a nerovnováze.

Obecně tedy trh práce můžeme označit za pomyslný prostor, kde se střetává nabídka práce s poptávkou práce, tedy lidé zde nabízejí svůj pracovní potenciál a žádají o práci a firmy či ostatní zaměstnavatelé nabízejí pracovní místa. V tomto pomyslném prostoru tak dochází k následnému vyjednávání podmínek, pracovní doby a mzdy.

Podle KOTÝNKOVÉ⁴ je trh práce součástí celkového tržního prostředí, ve kterém funguje nabídka a poptávka a trh práce má svá specifika. Tím specifikem je práce, neboť je výrobním faktorem, který nemá stejnou povahu jako ostatní zboží.

2.2 Dělení trhu práce

Neexistuje homogenost pracovního trhu, tedy není pouze jeden konkrétní trh práce, ale hned několik druhů. MAREŠ⁵ udává, že trh práce se liší nejen sociálními, ale také historickými, demografickými, ekonomickými a geografickými podmínkami. Z těchto pohledů pak může být dělen z několika hledisek.

Z hlediska atraktivnosti a prestižnosti pracovních míst s vyšším ohodnocením a lepšími pracovními podmínkami můžeme pracovní trh dělit na **primární**

---

¹ KREBS, V. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha : ASPI, 2007. s. 284.

² MACÁKOVÁ, L. *Mikroekonomie*. Praha: Melandrium, 2007. s. 25.

³ KREBS, V. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha : ASPI, 2007. s. 284.

⁴ KOTÝNKOVÁ, M., NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2003. s. 9.

⁵ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 55.

a sekundární pracovní trh.⁶ Dle MEZIHORÁKA⁷ se na primárním trhu práce soustředí lepší a výhodnější pracovní příležitosti s vyšší prestiží, které poskytují řadu šancí s možností profesních a pracovních podmínek.

Sekundární pracovní trh se vyznačuje naopak sdružováním pracovních míst s nižší prestiží a také s nižším mzdovým ohodnocením. Tím se tak stává méně stabilním, lidé přicházejí o práci, ale na druhé straně opět mnoho lidí zde najde nové zaměstnání.

Dělení trhu na primární a sekundární však s sebou přináší i mnohé překážky, kdy pro pracovníky je obtížné přejít z primárního pracovního trhu do sekundárního pracovního trhu. Sekundární pracovní trh je typický pro ženy, absolventy, starší lidi nebo nekvalifikované a handicapované osoby. Mnohdy je toto dělení považováno a označováno za diskriminaci.

Pokud se jedná o přesun ze sekundárního pracovního trhu do primárního, jedná se většinou o zvyšování vzdělání, profesní kvalifikace a také o zvyšování kvality lidského kapitálu.⁸

Z hlediska vlivu veřejné (státní) autority můžeme pracovní trh dělit na **formální a neformální pracovní trh**. MAREŠ⁹ uvádí, že „*formální trh práce je trh oficiálních pracovních příležitostí, tak či onak kontrolovaný společenskými institucemi sloužícími k jeho regulaci. Neformální trh je naproti tomu většinou mimo kontrolu těchto institucí.*“ Můžeme tedy říci, že formální pracovní trh je do velké míry ovlivňován státem, naopak neformální pracovní trh absentuje státní autoritu, což zapříčiňuje, že jeho velká část je součástí sféry šedé ekonomiky, mnohdy dokonce i černé ekonomiky. Součástí neformálního pracovního trhu jsou pak také práce vykonávané v domácnosti nebo jiná legální činnost, která nespadá pod vliv veřejných institucí.

Oba trhy jsou navzájem propojeny, kdy lepší možnosti neformálního pracovního trhu jsou dány lepším postavením na formálním pracovním trhu.

Z hlediska rozlišení mezi prostředím můžeme pracovní trh dělit na **vnitřní (interní) uvnitř podniku a vnější (externí) pracovní trh**. Vnitřní pracovní trh je realizován uvnitř podniků a firem, kdy se nejedná o trh v pravém slova smyslu, ale o „omezený“ pracovní trh, v jehož rámci dochází k rozmisťování pracovníků podle administrativních mechanismů a pravidel, personální změny se tak odehrávají pouze

---

⁶ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 58.

⁷ MEZIHORÁK, F., et al. *Úvod do světa práce*. Olomouc : Votobia, 2006. s. 30.

⁸ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 60.

⁹ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 61.

v rámci kmenových pracovníků. Pro vnější pracovní trh jsou naopak typické pracovněprávní vztahy, které se odehrávají v rámci volné soutěže o zaměstnance mezi jednotlivými zaměstnavateli, jedná se tedy o klasické tržní vztahy – nabídka a poptávka, které by měly být v optimální rovnováze. Do vnějšího pracovního trhu patří také snaha o zvýšení mobility zaměstnanců a také snaha o zvýšení jejich kvalifikace. Zvýšení kvalifikace poté pomáhá předejít nutnosti propouštění při interních změnách.¹⁰

---

¹⁰ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 62-63.

3 NEZAMĚŠTNANOST

Nezaměstnanost nelze definovat snadno, ale existuje mnoho definic a pohledů, které se navzájem odlišují. Avšak ke zlomu ve vnímání nezaměstnanosti došlo po roce 1989, kdy česká společnost nebyla adaptována na fungování trhu práce. Společnost nevěděla, jak k nezaměstnanosti přistupovat, jak zvládat potíže, které nezaměstnanost přinášela, ať se jednalo o společenské nebo ekonomické potíže. VÁGNEROVÁ¹¹ k této skutečnosti dodává: „*Nezaměstnaný člověk byl společností vnímán jako výjimečný, dostával se mimo oblast normy. Teprve v současnosti dochází k postupné adaptaci na tento druh problémů a začínají se vytvářet účelné strategie jejich zvládnutí, lidé se s nimi postupně učí vyrovnávat.*“

3.1 Definice nezaměstnanosti

Obecně můžeme nezaměstnanost charakterizovat jako určitý stav, kdy si jedinec hledá práci a chce ji najít a nedaří se mu to. Práce je pro člověka zdrojem obživy, proto je nezaměstnanost považována za společenský problém. Samotná nezaměstnanost nemusí být považována za vážný společenský problém, dokud se nezačne vyskytovat plošně a masově. MAREŠ¹² uvádí, že samotná nezaměstnanost je „*založena nejen na tom, že osoba schopná práce je z možnosti pracovat v placeném zaměstnání vyřazena, ale i na tom, že se se svým vyřazením nespokojuje a hledá nové placené zaměstnání*“. Avšak dále o existenci nezaměstnanosti dodává MAREŠ¹³, že „*nezaměstnanost je spojena s existencí trhu, konkrétně trhu práce (tam, kde není trh práce, jako například v tradičních společnostech, není ani nezaměstnanost v současném slova smyslu)*“.

BROŽOVÁ¹⁴ charakterizuje nezaměstnanou osobu jako jedince, který je schopen pracovat, během určité doby nastoupit do zaměstnání, nemá zaměstnání a sám jej hledá.

MAREŠ¹⁵ má za to, že dlouhodobá nezaměstnanost může člověka výrazně demotivovat při hledání nového pracovního místa natolik, že může nakonec být definitivně vyloučen z trhu práce. Dále jedinci brání v udržování a inovaci pracovních dovedností a profesní kvalifikace. Člověk, který je držitelem statusu nezaměstnaného

---

¹¹ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha : Portál, 2004. s. 731.

¹² MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 22.

¹³ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 11.

¹⁴ BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 2003. s. 77.

¹⁵ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 11.

vzbuzuje u potenciálních zaměstnavatelů určitou nedůvěru. V neposlední řadě může dlouhodobá nezaměstnanost znamenat krizi identity člověka ve společnosti, která klade důraz na postavení vyplývající ze zaměstnání.

3.2 Měření a míra nezaměstnanosti

SAMUELSON a NORDHAUS¹⁶ uvádí pojem **přirozená míra nezaměstnanosti**. Jedná o míru, kdy jsou síly působící směrem ke zvyšování a snižování cenové mzdové inflace vyrovnané a mzdová inflace je stálá. Jedná se tak o nejnižší míru nezaměstnanosti, která je udržitelná. Výše této míry závisí na specifických faktorech trhu práce, mezi které patří například mobilita a adaptabilita pracovníků, možnost utváření nových pracovních míst a možnost rekvalifikace, délka trvání nezaměstnanosti aj.

Kromě přirozené míry nezaměstnanosti existují také specifické míry nezaměstnanosti, kdy JÍROVÁ¹⁷ uvádí následující:

- **Míra dlouhodobé nezaměstnanosti** – udává podíl počtu nezaměstnaných osob déle než 13 týdnů k celkovému počtu pracovních sil. Tato míra nezahrnuje osoby krátkodobě nezaměstnané nebo osoby, které zaměstnání pouze mění.
- **Míra propouštěných z práce** – vyjadřuje podíl osob, které aktuálně ztratily své zaměstnání k celkovému počtu pracovní síly. Ústřední jsou osoby, které se ztrátou zaměstnání ztratily i jediný příjem.
- **Míra nezaměstnaných dospělých** – vyjadřuje podíl nezaměstnaných osob starších 25 let k celkovému počtu pracovních sil starších 25 let.
- **Míra nezaměstnaných hledajících úplné zaměstnání** – udává počet těch, kteří hledají zaměstnání na plný pracovní úvazek k celkovému počtu pracovních sil pracujících na plný pracovní úvazek.
- **Běžná míra nezaměstnanosti** – označována také jako **oficiální míra nezaměstnanosti**, která udává poměr všech nezaměstnaných, kteří v posledních čtyřech týdnech hledali práci k počtu celkové pracovní síly.
- **Míra zahrnující lidi pracující z ekonomických důvodů na zkrácenou pracovní dobu** – jsou zde zahrnuti osoby hledající úplné zaměstnání, polovina těch, kteří hledají práci na zkrácený úvazek a také polovina těch, kteří na zkrácený úvazek již z ekonomických důvodů pracují. Pro výpočet této míry je ve

---

¹⁶ SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D. *Ekonomie*. Praha : Svoboda, 1991. s. 296.

¹⁷ JÍROVÁ, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha : VŠE Fakulta národohospodářská, 1999. s. 95.

jmenovateli výrazu celková pracovní síla minus polovina pracujících na zkrácený úvazek.

- **Míra zohledňující rezignované pracovníky** – jedná se o tytéž osoby jako v předcházejícím případě, avšak jsou zde připočítány také ty osoby, které pracovat chtějí, ale nevěří tomu, že by práci mohly najít. Dále JÍROVÁ¹⁸ uvádí, že měřitelná je však pouze oficiální nezaměstnanost, tedy pouze nezaměstnaní registrovaní na úřadech práce. Ne všichni nezaměstnaní jsou však takto registrovaní, proto je **skutečná míra nezaměstnanosti** vždy vyšší než **oficiální míra nezaměstnanosti**.

Výpočet míry nezaměstnanosti (v %):

$$\text{Míra nezaměstnanosti} = \frac{\text{Počet nezaměstnaných}}{\text{Počet pracovních sil}} \times 100\%$$

Měření jako samotné má však také své nedostatky, kdy například nejsou zohledněny osoby, které musí pracovat na zkrácený úvazek proti své vůli. Dalším problémem je nezachycení sezónní nezaměstnanosti. Neposledním problémem je pak nezahrnutí osob, které během referenční doby nenašly práci.

Nejčastějším dělením míry nezaměstnanosti je však dělení na **obecnou míru nezaměstnanosti** a **registrovanou míru nezaměstnanosti**.¹⁹

Obecná míra nezaměstnanosti vyjadřuje podíl nezaměstnaných osob na celkovém počtu pracovní síly, kdy výběrové šetření o pracovních silách (VŠPS) vyhodnocuje údaje o nezaměstnanosti na základě náhodného výběru osob v bytech. KOTÝNKOVÁ²⁰ dodává: „*Údaje z tohoto souboru jsou převáděny (dopočteny) na celé obyvatelstvo podle jeho věkové struktury. Šetření je prováděno na základě dobrovolného anonymního zjišťování, šetřeny jsou komplexní údaje o trhu práce, tj. údaje o počtu ekonomicky aktivních i ekonomicky neaktivních, zaměstnaných a nezaměstnaných.*“

---

¹⁸ JÍROVÁ, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha : VŠE Fakulta národohospodářská, 1999. s. 19.

¹⁹ JÍROVÁ, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha : VŠE Fakulta národohospodářská, 1999. s. 18.

²⁰ KOTÝNKOVÁ, M. *Sociální ochrana chudých v České republice*. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2007. s. 57.

3.3 Druhy nezaměstnanosti

Obecně hovoříme o nezaměstnanosti jako o osobitém jevu, avšak jedná se o soubor dílčích nezaměstnaností, které se liší například svoji délkou, příčinami, dopady na nezaměstnané osoby aj.

MAREŠ²¹ nezaměstnanost dělí:

- **Podle délky jejího trvání:**

- krátkodobou nezaměstnanost – jedná se o nezaměstnanost, jejíž trvání je kratší než 12 měsíců;
- dlouhodobou nezaměstnanost – jedná se o nezaměstnanost, jejíž trvání je delší než 12 měsíců. Pro dlouhodobě nezaměstnané může tento typ nezaměstnanosti přinést ekonomické potíže, které často bývají spojeny s existenčními problémy. Kromě těchto problémů se však také objevují problémy sociální nebo psychologické. Dlouhodobá nezaměstnanost však klade také nároky na rozpočet státu v podobě dávek, podpor aj. Nejčastěji se dlouhodobou nezaměstnaností potýkají lidé s nízkou kvalifikací, lidé, kteří se za práci nechtějí stěhovat (nejčastěji lidé z venkova), lidé s nízkým vzděláním, imigranti, lidé předdůchodového věku, lidé s osobními a sociálními handicapy, zdravotně postižené osoby a mladiství. Samotnou délku trvání nezaměstnanosti může podle MAREŠE²² prodlužovat krátkodobá nepružnost trhu práce (u nezaměstnaných například nedostatek informací o možnosti jejich uplatnění), rozdílná struktura poptávky a nabídky a také dlouhodobá nepružnost trhu práce (neochota nezaměstnaných k prostorové či profesní mobilitě). Mezi významné a časté příčiny řadíme například dlouhotrvající hospodářskou recesi, vysoké dávky podpory v nezaměstnanosti nebo mzdovou strnulost. Dále může na vině být diskriminace ze strany zaměstnavatelů k určitým skupinám uchazečů. PAVELKA²³ dodává, že „*dlouhodobě nezaměstnaný ztrácí své pracovní návyky. Díky tomu jsou pro zaměstnavatele málo atraktivní a jejich šance nalézt nové místo je tím ještě více ztížena*“. MAREŠ²⁴ uvádí statistiku, že „*osoby, které zůstaly déle než 15 měsíců nezaměstnanými,*

---

²¹ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 47-48.

²² MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 26.

²³ PAVELKA, T. *Makroekonomie. Základní kurz*. 2. vyd. Praha : Melandrium, 2007. s. 127.

²⁴ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 75.

ve srovnání s osobami, které byly nezaměstnané jen 3 měsíce, mají při hledání zaměstnání jen třetinovou pravděpodobnost úspěchu.“;

- velmi dlouhodobou nezaměstnanost – jedná se o nezaměstnanost, jejíž trvání je delší než 36 měsíců.

- **Podle ochoty nezaměstnaných přijmout práci za mzdu danou trhem:**

- dobrovolná nezaměstnanost – lidé nejsou ochotni akceptovat nabízenou práci za nabízenou mzdu, tedy práci by mohli mít, protože pracovní místa existují, ale nechtějí ji z důvodu stávající tržní mzdové sazby. VLČEK²⁵ dodává, že „*nezaměstnaní hledají práci, ale za vyšší mzdu, než která na trhu práce převládá*“. Mnohdy pak nezaměstnaní raději pobírají podporu v nezaměstnanosti, pokud je pro ně dostatečně vysoká. BROŽOVÁ²⁶ však dodává: „*Čím jsou ovšem tyto dávky nižší a doba jejich vyplácní kratší, bývá délka trvání dobrovolné nezaměstnanosti také nižší. Lidé pak mají zájem najít pracovní místo. Tito lidé, i když jsou dobrovolně nezaměstnaní, se hlásí na úřadech práce. Jednak doufají, že jim úřad najde práci za mzdu, kterou si představují, a jednak chtějí dostávat podporu v nezaměstnanosti. Pokud jim úřad nějakou práci nabídne, obvykle ji odmítají, nebo po krátkém čase místo opustí.*“ MAREŠ²⁷ uvádí, že pro moderní ekonomiky je typické produktivní fungování a zároveň vytváření tohoto typu nezaměstnanosti, kdy dobrovolná nezaměstnanost může být i ekonomicky efektivní.
- nedobrovolná nezaměstnanost – nezaměstnaní jsou ochotni přijmout práci za nabízenou mzdu, která na trhu práce převládá, ale práci se jim najít nedaří. Tedy poptávka po práci převyšuje celkovou nabídku. Při vyšších tržních mzdových sazbách je vyšší počet pracovníků (mluvíme i o kvalifikovaných pracovnících), kteří pracovat chtějí, avšak nižší počet pracovních příležitostí. MAREŠ²⁸ spatřuje hlavní důvod vzniku nedobrovolné nezaměstnanosti v administrativní regulaci mezd, kdy se nejprve objevují přebytky a nedostatky na jednotlivých trzích práce, poté se tyto trhy regulují na tržní podmínky a u pracovních míst, kde je vysoká poptávka mzdy stoupají. Avšak v delším období se pak mzdy

---

²⁵ VLČEK, J., et al. *Ekonomie a ekonomika*. 3. vyd. Praha : ASPI, 2005. s. 259.

²⁶ BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 2003. s. 83.

²⁷ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 20.

²⁸ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 20.

pohybují směrem k vyrovnání se nabídce a poptávce. Pokud je nedobrovolná nezaměstnanost vysoká a dlouhodobá, může to vést k sociálním nepokojům, demonstracím, stávkám apod. KOTÝNKOVÁ²⁹ uvádí, že: „za specifickou můžeme považovat nezaměstnanost absolventů základních, či středních škol, čemuž je třeba zamezit a vytvořit programy k přechodu ze škol do zaměstnání. Pro romské obyvatelstvo vytvořit nové formy podpůrných programů s podporou zaměstnanosti.“

- **Podle příčiny:**

- frikční nezaměstnanost – jedná se o takový druh nezaměstnanosti, kdy lidé právě mění práci nebo ji hledají poprvé. K tomu VLČEK³⁰ píše, že tato nezaměstnanost je „dočasná, protože není spojená s nedostatkem pracovních příležitostí, ale s hledáním existujících neobsazených pracovních míst. Frikční nezaměstnaní jsou dobrovolně nezaměstnaní a jejich hledání lépe placené a produktivnější práce je prospěšné pro ně samotné i pro celkovou efektivnost ekonomiky“. Jedná se tedy o nezaměstnanost vzniklou důsledkem mobility pracovníků. MAREŠ³¹ uvádí, že pracovníci jsou k přesunu motivováni především osobními potřebami nebo potřebami spojenými s ekonomickým vývojem. Jedná se tedy o přechodnou nezaměstnanost, která je závislá na očekávání potenciálních pracovníků (například pracovní podmínky, výše mzdy, pracovní prostředí aj.). BROŽOVÁ³² uvádí, že frikční nezaměstnanost se mnohdy považuje za nezaměstnanost dobrovolnou. Je to z důvodu, že na frikční nezaměstnanost má v neposlední řadě také vliv podpora v nezaměstnanosti a její výše, tj. pokud je výše podpory v nezaměstnanosti vysoká, lidé snáze opustí stávající místa, než si najdou místa lepší;
- strukturální nezaměstnanost – někdy bývá označována také jako nezaměstnanost technologická. Jedná se o nezaměstnanost, kterou zapříčiňují strukturální změny v ekonomice, mezi které patří například expandování mnohých odvětví nebo naopak jejich zmenšování. Dále sem

---

²⁹ KOTÝNKOVÁ, M., NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2003. s. 129.

³⁰ VLČEK, J. et al. *Ekonomie a ekonomika*. 3. vyd. Praha : ASPI, 2005. s. 258.

³¹ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 18.

³² BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 2003. s. 82.

můžeme také řadit i rozpad neefektivních a nefungujících podniků. Častým řešením je poté rekvalifikace, protože pracovníkům, kteří o pracovní místo přijdou, jsou sice nabízena místa nová, ale vzhledem k jejich kvalifikaci jsou pro ně tato místa nereálná z hlediska právě jejich kvalifikace. Indikátorem je poté vysoký počet nezaměstnaných osob, ale také vysoký počet volných míst, která vyžadují jinou kvalifikaci. MAREŠ³³ tak uvádí i paradox, že i kvalifikace vysoce kvalifikovaných pracovníků mohou díky strukturální nezaměstnanosti pozbývat smysl. Jedná se tak o nežádoucí typ nezaměstnanosti;

- cyklická nezaměstnanost – je zapříčiněna nedostatkem pracovních míst na trhu práce a tedy i následkem poklesu či propadu hospodářské aktivity. Jedná se o nezaměstnanost, která vzniká z nedostatečné poptávky, kdy stávající kapacity nejsou využívány kvůli potížím odbytu. PAVELKA³⁴ dodává, že „na rozdíl od strukturální nezaměstnanosti, která postihovala pouze některá odvětví, cyklická nezaměstnanost zasahuje všechna odvětví v ekonomice.“;
- sezónní nezaměstnanost – jedná se o nezaměstnanost vzniklou důsledkem sezónních změn v nabídce zaměstnání na pracovním trhu. Můžeme říci, že se jedná o pravidelnou cyklickou nezaměstnanost spojenou s přírodním cyklem. Konkrétně se může jednat o zimní nezaměstnanost v odvětví stavebnictví, cestovního ruchu nebo zemědělství.

MAREŠ³⁵ popisuje **nezaměstnanost skrytou, nepravou a neúplnou:**

- skrytá nezaměstnanost – jedná se o nezaměstnané, kteří však jako nezaměstnaní nejsou registrováni, tito nezaměstnaní by však práci při dostačující nabídce přijali. Dále sem řadíme nezaměstnané osoby, které si práci nehledají. Jedná se především o mladistvé osoby nebo vdané ženy. Jedná se o osoby, které na hledání pracovního místa rezignovaly, protože se chystají přejít do jiného statusu (například mateřství nebo studium) nebo si práci hledají neformálně bez úřadů práce. Skrytá nezaměstnanost také postihuje osoby s nízkou kvalifikací nebo naopak

---

³³ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 20.

³⁴ PAVELKA, T. *Makroekonomie. Základní kurz*. 2. vyd. Praha : Melandrium, 2007. s. 120.

³⁵ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 21-22.

s vysokým věkem, kdy následkem pak mohou být také předčasné odchody do důchodu;

- nepravá nezaměstnanost – jedná se o nezaměstnanost, kdy uchazeči o práci samotnou práci nehledají, ale spíše se snaží v plném rozsahu čerpat nárok na podporu v nezaměstnanosti. Spadají sem i osoby, které jsou registrované jako nezaměstnané, avšak přitom nelegálně pracují v neformální šedé ekonomice;
- neúplná nezaměstnanost – jedná se o akceptování pracovní doby na snížený pracovní úvazek nebo akceptování faktu, že práce plně nevyužívá kvalifikaci a schopnosti pracovníka.

3.4 Příčiny a dopady nezaměstnanosti

Nezaměstnanost může postihnout každého z nás, avšak existují skupiny osob, které jsou ohroženější než ostatní. Ukazatelem či charakteristikou je věk, pohlaví, vzdělání, etnická příslušnost nebo zdravotní stav. Mezi skupiny lidí nejvíce ohrožené nezaměstnaností nebo zaměstnáním s nízkým platovým ohodnocením či nejistou pracovní budoucností patří absolventi škol, lidé s nižším vzděláním, starší lidé a lidé v předdůchodovém věku, ženy s menšími dětmi, imigranti a příslušníci romského etnika.

HOLMAN³⁶ je toho názoru, že nezaměstnanost a především dlouhodobou nezaměstnanost způsobují hlavně regulace, odbory, které ovlivňují trh práce a také zákony. Legislativa totiž ovlivňuje pružnost pracovního trhu, čímž přispívá k vzniku nezaměstnanosti. Konkrétně můžeme hovořit o zákonu o minimální mzdě, výši a délce vyplácení sociálních dávek nezaměstnaným osobám, aj.

Mezi hlavní příčiny především dlouhodobé nezaměstnanosti řadí HOLMAN:³⁷

- zákon o minimální mzdě – tento zákon se podílí na vytváření nezaměstnanosti převážně tím, že zaměstnavatelům neumožňuje zaměstnat levnější pracovní sílu, převážně méně kvalifikovanou. Tuto pracovní sílu by zaměstnavatelé mohli zaměstnat za tržní mzdu neboli rovnovážnou mzdu, která je dána nabídkou a poptávkou práce. Tato mzda je však mnohdy nižší než stanovená minimální mzda, proto je přijetí za rovnovážnou mzdu podle české legislativy nezákonné. Tímto faktem se však tyto lidé stávají nezaměstnanými, mnohdy dlouhodobě nezaměstnanými z důvodu nemožnosti zvýšení tržní neboli rovnovážné mzdy;

³⁶ HOLMAN, R. *Ekonomie*. 5. vyd. Praha : C. H. Beck, 2011. s. 307.

³⁷ HOLMAN, R. *Ekonomie*. 5. vyd. Praha : C. H. Beck, 2011. s. 306-308.

- výše a délka doby vyplácení sociálních dávek – sociální dávky neboli podpora v nezaměstnanosti je viditelnou a častou příčinou nezaměstnanosti, mnohdy dlouhodobé a dobrovolné. Princip spočívá v tom, že čím vyšší dávky jsou nezaměstnaným vypláceny, tím více je snížena jejich motivace k hledání pracovního místa. U nekvalifikovaných pracovníků se mnohdy mzda přibližuje k hodnotě podpory v nezaměstnanosti, proto je pro takovéto lidi výhodnější setrvat ve statusu nezaměstnaného;
- pružnost pracovního trhu – pracovní trh je intenzivně regulován legislativou, proto zásahy ze strany státu omezují volnost pracovního trhu. Příkladem může být zákon, který omezuje délku pracovní doby nebo zákon, který zaměstnavatelům omezuje možnosti pro ukončení pracovního poměru se zaměstnancem. Pokud bude proces výpovědi příliš zdlouhavý a složitý, sníží to ochotu zaměstnavatele najímat nové pracovníky a vytvářet nová pracovní místa;
- působení odborových organizací – na vytváření nezaměstnanosti mají odborové organizace podobné příčiny jako zákon o minimální mzdě. Tedy odborové organizace jsou úspěšné ve vyjednávání vyšších mezd pro zaměstnance, tedy vyjednané mzdy jsou vyšší než tržní (rovnovážná) mzda.

TOMŠÍK³⁸ mezi příčiny vedoucí k nezaměstnanosti řadí:

- technický rozvoj, automatizaci, elektronizaci a robotizaci – všechny tyto aspekty vedou k nahrazení živé lidské pracovní síly stroji,
- vysokou porodnost – kdy se v důsledku vysokého přírůstku obyvatel snižuje počet pracovních míst v poměru k jednomu člověku,
- prodlužování pracovního dne – z důvodu přesčasové práce ubývá potřeba hledat a zaměstnat další pracovníky,
- vysokou minimální mzdu – důvody jsou stejné jako u výše zmiňovaného R. Holmana,
- vysokou zadluženost a likvidaci drobných výrobců a podnikatelů,
- nízkou úroveň akumulace kapitálu – důsledkem jsou také investice do rozšiřování výroby,
- dosažený stupeň ekonomické prosperity a materiálního bohatství země – například v hospodářsky vyspělých zemích je vyšší míra zaměstnanosti žen i osob vyššího věku.

---

³⁸ TOMŠÍK, M. *Sociologie pro ekonomy*. Praha : VŠE Fakulta podnikohospodářská, 1996. s. 83-85.

Důsledky nezaměstnanosti se promítají v mnoha oblastech, mezi které patří převážně ekonomická oblast a sociální oblast. Avšak důsledkem nezaměstnanosti mnohdy bývá člověk ohrožen i existenčně, pokud se jedná o ztrátu jediného zdroje příjmu. Dále mohou nezaměstnaní pociťovat psychologické, sociální či kulturní dopady, které mohou souviset se samotnou nezaměstnaností nebo s jejím důsledkem – sociální vyloučením.

Nezaměstnaný člověk asi nejvíce pociťuje narušení své ekonomické stability a ekonomického zázemí, dále poté narušení společenského statusu, kdy status nezaměstnaný má mnohdy negativní hodnotu.

Dopady a důsledky nezaměstnanosti dělí VÁGNEROVÁ³⁹ na:

- ekonomické důsledky nezaměstnanosti – v období vysoké nezaměstnanosti je ekonomika v útlumu a menší produkci, není možno vyrobit tolik, kolik je třeba. Běžný hrubý domácí produkt je pod úrovní potenciálního hrubého domácího produktu. Důsledkem jsou také výdaje státního rozpočtu, které jsou například v podobě podpor v nezaměstnanosti vypláceny. Pokud je nezaměstnanost dlouhodobá, dochází také ke snižování kvalifikace pracovníků z důvodu menších zkušeností. Nezaměstnanost má však také vliv na mikroekonomiku, kdy nejvíce je postižena oblast spotřeby v důsledku snížení příjmů, s čímž úzce souvisí také sociální důsledky nezaměstnanosti;
- sociální důsledky nezaměstnanosti – VÁGNEROVÁ⁴⁰ uvádí, že „*sociální role nezaměstnaného má podřadný status a omezená privilegia, svého nositele stigmatizuje a sociálně znehodnocuje, je v ní zabudován předpoklad značné míry vlastního zavinění této situace.*“ Důsledkem nezaměstnanosti může být také sociální izolace nezaměstnaného jedince. Mnohdy je ohrožena také celá rodina a to nejen z ekonomického hlediska, ale právě z hlediska sociálního, kdy jsou narušeny vztahové vazby nebo postavení rodiny ve společnosti. Nezaměstnaný jedinec může propadat frustraci z neúspěchu, za který nezaměstnanost považuje, což může vést k deprivaci a pocitu existenčního ohrožení;
- změna psychického stavu jako reakce na ztrátu zaměstnání – i v této oblasti existují interindividuální rozdíly, které se odlišují psychickou odolností, věkem, vzděláním aj. BUCHTOVÁ⁴¹ k tomu říká, že „*ztráta možnosti vykonávat*

---

³⁹ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha : Portál, 2004. s. 744.

⁴⁰ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha : Portál, 2004. s. 744.

⁴¹ BUCHTOVÁ, B., et al. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2002. s. 129.

zaměstnání nebo pracovat ve vlastní profesi může vést nejen ke ztrátě příjmů, ale také k narušení emoční pohody, rodinné rovnováhy, sociálních vztahů, kvality života a dokonce i zdraví.“;

- zdravotní problémy jako důsledky ztráty zaměstnání – ve větší míře se mohou u nezaměstnaných (převážně dlouhodobě nezaměstnaných) objevit zdravotní potíže psychického rázu, ale ani zdravotní potíže fyzického rázu nejsou zanedbatelné. Potížemi psychického rázu jsou myšleny převážně deprese, stres, poruchy chování nebo narušení myšlení, kdy se dále mohou projevat i somaticky či psychosomaticky. Mohou vznikat srdeční onemocnění, astma, vysoký krevní tlak nebo poruchy trávení. V krajních případech může tento stav vést až k sebevražedným pokusům. MAREŠ⁴² dodává, že „*ke stresu, kterým je ztráta zaměstnání provázena, se často přidávají další doprovodné zesilující faktory, jako jsou kouření, požívání alkoholu, léků a drog*“.

3.5 Možná řešení nezaměstnanosti

K řešení nezaměstnanosti stát nejčastěji přistupuje z hlediska jak **pasivní politiky zaměstnanosti, tak aktivní politiky zaměstnanosti.**

Pasivní politika zaměstnanosti napomáhá nezaměstnané osobě zprostředkovávat pracovní místa a v případě špatné sociální situace následkem nezaměstnanosti také peněžitou pomocí, tedy podporou v nezaměstnanosti nebo sociálními dávkami, zmírnit dopady nezaměstnanosti. Avšak jak již bylo řečeno v předchozích kapitolách, přílišné uplatňování této pomoci se může časem projevit jako kontraproduktivní, protože jak ukazuje praxe, výše sociální podpory, kterou stát poskytuje, je v nepřímé úměře k zájmu nezaměstnaných osob pracovní místo získat a nechat se zaměstnat. MAREŠ⁴³ k této problematice dodává, že „*u mnoha příjemců dávek sociálního státu je těžké posoudit, zda je jejich nezaměstnanost nedobrovolnou (i když ve většině případů tomu tak skutečně je), či zda nejde jen o strategii spojenou se současnou výdělečnou aktivitou v šedé ekonomice.*“

Aktivní politika zaměstnanosti pomáhá nejen nezaměstnaným osobám, ale také osobám, které spadají v zaměstnání mezi ohrožené. Aktivní politika má mnohem větší potenciál v problematice nezaměstnanosti a ovlivňování pracovního trhu. Snižuje tak nejen současnou úroveň nezaměstnanosti, ale také se snaží předcházet nové

---

⁴² MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 84.

⁴³ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 142.

nezaměstnanosti. V případě nezaměstnanosti také nezaměstnaným usnadňuje opětovný vstup na pracovní trh.

MAREŠ⁴⁴ k problematice nezaměstnanosti uvádí hlavní nástroje, zejména:

- zvyšování kvalifikace, výcvik k doplnění kvalifikace a rekvalifikace,
- poskytování informací o situaci na trhu práce,
- podpory firmám vytvářejícím pracovní místa,
- speciální programy pracovních míst řízené často místními a obecními orgány,
- různé aktivity zaměřené na nejrizikovější kategorie osob.

Součástí aktivní politiky zaměstnanosti je také poradenská činnost pod záštitou úřadů práce, které se snaží radit mladým lidem při volbě povolání. KOTÝNKOVÁ⁴⁵ říká, že „účast v programu pomáhá kromě toho zlepšit anebo alespoň obnovit lidský kapitál a pracovní dovednosti, zvyšuje tím i sebedůvěru účastníků.“

V oblasti aktivní politiky vznikla celoevropská snaha ovlivnit výskyt nezaměstnanosti, kdy významným dokumentem v této oblasti je Úmluva č. 122 o politice zaměstnanosti z roku 1964, kdy Česká republika se stala 1. ledna 1993 sukcesorem. Tento dokument⁴⁶ stanovuje, že:

1. „Za účelem podpory hospodářského růstu a rozvoje, zvýšení životní úrovně, krytí potřeby pracovních sil a překonání nezaměstnanosti a neúplné zaměstnanosti každý členský stát vyhlásí a bude provádět jako jeden ze svých hlavních cílů aktivní politiku zaměřenou na podporu plné a produktivní zaměstnanosti a svobodné volby zaměstnání.

2. Tato politika bude zajišťovat, že:

- a) bude práce pro všechny, kteří mohou pracovat a hledají práci,
- b) tato práce bude co možná nejproduktivnější,
- c) bude existovat svobodná volba zaměstnání a co nejširší možnost, aby každý pracovník mohl získat kvalifikaci pro zaměstnání, pro které se nejlépe hodí, a aby v něm mohl využívat svých schopností a nadání bez ohledu na svou rasu, barvu pleti, pohlaví, náboženství, politická přesvědčení, národní nebo společenský původ.

3. Tato politika bude náležitě přihlížet ke stupni a úrovni hospodářského rozvoje a vzájemnému vztahu mezi cíli v oblasti zaměstnanosti a mezi ostatními hospodářskými

---

⁴⁴ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. s. 109-110.

⁴⁵ KOTÝNKOVÁ, M., NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2003. s. 190.

⁴⁶ *Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí* [online]. Praha : PS Bárta [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1990/490990/Sb_490990_-----_.php>.

a sociálními cíli, a bude prováděna metodami, které jsou v souladu s vnitrostátními podmínkami a zvyklostmi.“

V dnešní době je však důležité najít optimální poměr mezi pasivní a aktivní politikou nezaměstnanosti, kdy jednak by stát měl uvážlivě a reálně hodnotit majetkové poměry těch osob, které od státu pobírají sociální dávky, ale také by měl správně motivovat vznik nových pracovních míst.

Na aktivní politice zaměstnanosti se podílí především Ministerstvo práce a sociálních věcí a také úřady práce. K dosažení cílů jsou využívány mnohé systémové nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. K těmto nástrojům patří především podle BĚLINY⁴⁷ *„rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšná práce, společensky účelná pracovní místa, překlenovací příspěvek, příspěvek na zapracování a příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program.“*

K řešení problematiky nezaměstnanosti byly také vyzvány v roce 2012 členské státy EU. Mezi hlavní národní cíle zaměstnanosti do roku 2020 se tak řadí⁴⁸:

- zvýšení celkové míry zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let na 75%,
- zvýšení míry zaměstnanosti žen (20-64 let) na 65%,
- zvýšení míry zaměstnanosti starších osob (55-64 let) na 55%,
- snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15-24 let) o třetinu oproti roku 2010,
- snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti roku 2010.

HUBINKOVÁ⁴⁹ uvádí možnou funkčnost programů, které podporují zaměstnanost v EU na státní či regionální úrovni:

- *„aktivizovat nezaměstnané při hledání práce – pravidelný kontakt s pověřenými úředníky a institucemi trhu práce, odkaz na pracovní místa, vyhodnocení snahy najít si práci,*
- *vytváření pracovních příležitostí, což snižuje závislost nezaměstnaných na systému podpor a dávek a zároveň ovlivňuje chování nezaměstnaných tak, aby měli motivaci vrátit se na trh práce,*

---

⁴⁷ BĚLINA, M., et al. *Pracovní právo*. 4. vyd. Praha : C. H. Beck, 2010. s. 552.

⁴⁸ *Národní program reformy České republiky 2012* [online]. Praha : Úřad vlády, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/narodni_akcni_plan/npr_2012_final_cz_15052012.pdf>.

⁴⁹ HUBINKOVÁ, Z., et al. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. 3. vyd. Praha : Grada Publishing, 2008. s. 21.

- *funkce překlenovací, která má své opodstatnění v období převahy nabídky nad poptávkou pracovních sil a kdy účast v programu zaměstnanosti může plnit i úlohu rekvalifikace.“*

4 NEZAMĚSTNANOST VE STŘEDOČESKÉM KRAJI A OKRESE PŘÍBRAM

4.1 Charakteristika Středočeského kraje

V úvodu je uvedena charakteristiku Středočeského kraje a poté také samotného okresu Příbram, informace jsou čerpány především z ČSÚ a ÚP.

Obrázek 1: Geografická mapa Středočeského kraje⁵⁰

Středočeský kraj je situován uprostřed Čech a jedná se o největší kraj v celé republice, a to do rozlohy i do počtu obyvatel. Jeho rozloha činí zhruba 11 015 km² a zabírá tak necelých 14% území. Jeho území spadá do Českého masivu, který patří k nejstarším částem evropské pevniny vůbec. Středočeský kraj se člení na 12 okresů s 10 okresními městy. Jedná se o následující okresy – Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk, Praha – východ, Praha – západ, Příbram a Rakovník, kdy největším okresem je právě okres Příbram, který zaujímá 15%

⁵⁰ *Statistická ročenka Středočeského kraje 2008* [online]. Praha : ČSÚ, 2008 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/krajpubl/13-2101-08-2008-xs>>.

jeho rozlohy.⁵¹ V roce 2012 bylo na území tohoto kraje celkem 1 145 obcí, z nichž statut města má celkem 81 obcí. Největší počet obcí se nachází právě v okrese Příbram (jedná se celkem o 121 obcí). Mezi největší města Středočeského kraje patří Kladno, Mladá Boleslav, Příbram, Kolín a Kutná Hora.

Středočeský kraj je velmi bohatý svými pamětihodnostmi, což značně posiluje cestovní ruch. Jedná se o historicky cenné památky, ale také o chráněné krajinné oblasti a přírodní památky. Nejvíce památek se nachází v oblasti Kutné Hory a Kolína. Z nejvýznamnějších pak můžeme jmenovat například Karlštejn, Točnick a Žebrák na Berounsku, Český Šternberk a Konopiště na Benešovsku, Křivoklát a Lány na Rakovnicku, Kokořín na Mělnicku, Žleby a Kačina na Kutnohorsku a Okoř v okrese Praha – západ. Mezi významné CHKO patří CHKO Kokořínsko, CHKO Křivoklátsko, Český ráj, Český kras a Blaník.

K 31. 12. 2012 žilo ve Středočeském kraji celkem 1 288 945 obyvatel, z toho bylo 636 311 mužů a 652 634 žen, kdy nejvíce obyvatel žilo v okrese Kladno a nejméně v okrese Rakovník. Největší hustota zalidnění má okres Kladno, Praha – západ a Praha – východ, kde hustota zalidnění zde přesáhla 205 obyvatel na km², naopak nejmenší hustotu zalidnění má okres Rakovník, Benešov a Příbram. Hustota zalidnění zde nepřesáhla 70 obyvatel na km².⁵²

Ekonomiku Středočeského kraje do velké míry ovlivňuje jeho poloha, kdy je úzce spojen s hlavním městem a také má hustou dopravní síť, což je pro kraj nespornou výhodou. Pro Prahu je Středočeský kraj hlavně zdrojem pracovních sil. Dále však také zásobárnou potravin nebo doplněním průmyslu nebo rekreačních míst.

Středočeský kraj má rozvinutou průmyslovou i zemědělskou výrobu, kdy zemědělská výroba vychází z vynikajících přírodních podmínek, pěstuje se převážně pšenice, ječmen, cukrovka a v příměstských oblastech také ovoce, zelenina a květiny. V oblasti průmyslu je na čelní příčce strojírenský, chemický a potravinářský průmysl.

Celostátnímu významu se těší podnik Škoda Auto a.s. Mladá Boleslav nebo také výroba malých aut v Kolíně TCPA Czech, s.r.o. Kolín. Z dalších odvětví je zastoupeno například sklenářství, polygrafie nebo keramika. Naopak na ústup se dostalo ocelářství, kožedělný průmysl nebo těžba uhlí. Na celkové zaměstnanosti má nižší podíl stavebnictví, progresivní růst však počala vykazovat oblast služeb.

---

⁵¹ *Statistická ročenka Středočeského kraje 2008* [online]. Praha : ČSÚ, 2008 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/krajpubl/13-2101-08-2008-xs>>.

⁵² *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013* [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

V roce 2010 dokonce činil hrubý domácí produkt na obyvatele ve Středočeském kraji 89,9 % průměrné úrovně hrubého domácího produktu na obyvatele České republiky. V porovnání s ostatními kraji se tak Středočeský kraj umístil na třetím místě. Průměrná hrubá měsíční mzda zaznamenala na konci třetího čtvrtletí roku 2012 oproti stejnému období předchozího roku vzestup o 3,3 % a činila tak 24 247 Kč. Avšak v prvním a třetím čtvrtletí roku 2012 byla průměrná hrubá měsíční mzda ve Středočeském kraji o 161 Kč nižší, než je průměr v České republice.⁵³

Z hlediska registrované míry nezaměstnanosti zaujímal Středočeský kraj na konci roku 2012 třetí místo se 7,5 %, hned za Plzeňským krajem a Prahou. Registrovaná míra nezaměstnanosti v Středočeském kraji také patří v rámci České republiky k jedněm z dlouhodobě nejnižších. Avšak v rámci jednotlivých okresů existují nemalé rozdíly. Uchazečů o zaměstnání bylo ve Středočeském kraji k 31. 12. 2012 celkem 54 451, z toho bylo 50,2 % žen. Počet uchazečů však oproti stejnému období minulého roku vzrostl o 7,6 % ve stavebnictví, progresivní růst však počala vykazovat oblast služeb.⁵⁴

K 31. 12. 2012 byla v kraji míra registrované nezaměstnanosti 7,5 %, kdy nejvyšší hodnotu zaznamenal okres Příbram, kde registrovaná míra nezaměstnanosti činila dokonce 10,10 %. Uvnitř kraje dochází k výrazným rozdílům v nezaměstnanosti. Naopak nejnižší míra registrované nezaměstnanosti byla v okrese Praha – východ, kde činila pouze 3,35 %. Vzhledem k danému rozsahu bakalářské práce a nezaměstnanosti v daném období, které končí rokem 2012, nebude provedena další analýza následujícího období.⁵⁵

Mezi silné a slabé stránky kraje patří následující⁵⁶:

Silné stránky kraje:

- příznivá geografická poloha ve středu republiky a blízkost Prahy vytváří pro občany velké množství pracovních příležitostí,
- velká hustota dálnic, silnic i rychlostních komunikací,

---

⁵³ *Statistická ročenka Středočeského kraje 2012* [online]. Praha : ČSÚ, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/krajpubl/201011-12-2012-xs>>.

⁵⁴ *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013* [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

⁵⁵ *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013* [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

⁵⁶ *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013* [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

- dobré spojení s Prahou, a to jak soukromou, tak veřejnou dopravou z většiny míst kraje,
- existence rozvojových ploch pro podnikání,
- existence několika silných firem celostátního významu, chemický a automobilový průmysl,
- dobré podmínky pro plno sortimentní rozvoj zemědělské výroby včetně zpracovatelského průmyslu,
- růst sektoru služeb,
- tradice průmyslové výroby, oborová různorodost,
- uplatnění kvalifikovaných pracovníků v hlavním městě na specializovaných pracovištích,
- dlouhodobě nižší nezaměstnanost ve vztahu k ČR a ostatním regionům,
- bohatý přírodní, kulturně – historický potenciál.

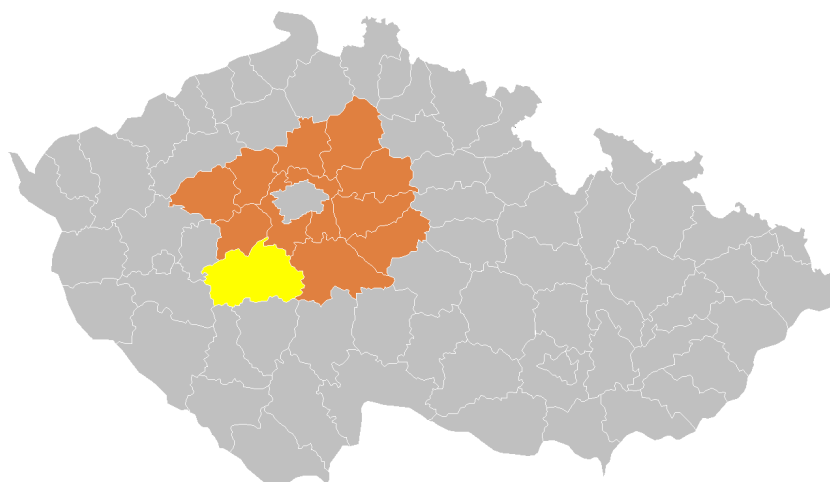
Slabé stránky kraje:

- rozdíly v rozložení ekonomických subjektů a výkonnosti ekonomiky,
- nerovnoměrná rozvinutost regionu,
- špatný technický stav silnic,
- stále se zhoršující dopravní dosah občanů z menších a okrajových obcí do okresních center,
- neexistence správního centra regionu v jeho území,
- kraj patří mezi kraje s nejhorší vzdělanostní strukturou obyvatelstva (nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí a vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním, popř. vyučených),
- nízká plynofikace obcí, ve srovnání s ČR vysoce podprůměrná,
- vysoký počet obcí bez veřejného vodovodu (cca 45%),
- přirozený úbytek obyvatelstva, odliv mladých do Prahy a jejího těsného zázemí,
- chybějící čistírna odpadních vod, špatný stav vodovodní a kanalizační sítě v řídce obydlených oblastech regionu,
- nízká daňová výtěžnost většiny okresů ve srovnání s ČR,
- nerovnoměrné rozmístění průmyslu v regionu,
- nízká efektivnost zemědělské výroby,
- nedořešené vlastnické vztahy k půdě,
- konkurence Prahy způsobuje odchod kvalifikované pracovní síly,

- nedostatek pracovních příležitostí v některých okresech,
- nedostatek bytů a zastaralý bytový fond,
- nedostatečná propagace programů moderního odpadového hospodářství.

4.2 Charakteristika okresu Příbram

Obrázek 2: Umístění okresu Příbram ve Středočeském kraji⁵⁷

Okres Příbram zaujímá rozlohu 1692 km² a nachází se v jihozápadní části Středočeského kraje. Svoji rozlohou je tak největším okresem Středočeského kraje.

Okres Příbram datuje svůj vznik v roce 1960, kdy vznikl díky územní úpravě ze sedmi sousedních okresů a hraničí tak s okresy Tábor, Písek, Strakonice, Plzeň – jih, Rokycany, Beroun, Praha – západ a Benešov.

Posledním dostupným údajem o počtu trvale bydlících obyvatel je údaj ČSÚ ke dni 30. 9. 2010. K tomuto dni tak činil počet trvale bydlících obyvatel 112 504, kdy tak okres Příbram zaujal páté místo ve Středočeském kraji z hlediska počtu trvale bydlících obyvatel. Umístil se tak za okresy Kladno, Mladá Boleslav, Praha – východ a Praha – západ a to celkem s 8,9 % z celkového počtu obyvatel ve Středočeském kraji. Hustota obyvatelstva činí 66,5 osoby na jeden kilometr čtvereční a v rámci celého Středočeského kraje je poměrně nízká a to především díky oblastem sloužícím převážně k rekreačním účelům, kam řadíme například oblast Orlické přehrady. Průměrný věk je poté v tomto okrese 40,7 let, kdy se neustále zvyšuje a to vzhledem k celkovému stárnutí populace.⁵⁸

⁵⁷ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

⁵⁸ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

Mezi nejméně zalidněné okresy v ČR patří právě okres Příbram a to díky jeho značné členitosti. Lesy, které jsou z největší části součástí oblasti pohoří Hřebenů a Brd, tvoří celkem více než 43 % hospodářské plochy. Dále sem patří povodí řeky Vltavy, na které byla vystavěna pro Českou republiku významná vodní díla Orlík, Kamýk a Slapy, která převážně v letních měsících lákají k návštěvě turisty a tím pádem značně přispívají k turistickému ruchu v této oblasti. Typické jsou mírné teploty, vlhkost i mírný průběh zimy, samozřejmě s výjimkou pásma Brd.

Obrázek 3: Okres Příbram⁵⁹

Nejdůležitější je z hlediska dopravy autobusová doprava, naopak železniční doprava není až tak podstatná, protože skrze okres Příbram nevede žádná hlavní dopravní tepna. V letních měsících je zde také rozšířená lodní doprava.

Charakter okresu Příbram je převážně průmyslově-zemědělský, kdy průmysl má bohatou historii, která sahá až do 16. století. Sama Příbram byla v minulosti hornický městem a právě od 16. století nastal velký vzestup důlní těžby a Příbram byla povýšena na královské horní město. V 18. století zde bylo dokonce založeno hornické učiliště a následně také Báňská akademie, která v letech 1849 – 1945 působila jako Vysoká škola báňská. Avšak až v 19. století nastal největší rozmach, kdy se začala rozvíjet hutnická, těžební a úpravárenská činnost. V 50. letech minulého století dokonce v okrese Příbram vznikly i doly na uranovou rudu, kdy jejich ložisko patřilo k jedněm z nejkvalitnějších na světě. V průběhu let však nastal útlum a v roce 1991 už byla aktivní pouze jedna šachta. Avšak hornictví do značné míry ovlivnilo nejen historii, ale

⁵⁹ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbokres1210.pdf>>.

také současnost Příbramska, zejména rudní revír březohorský, příbramský uranový revír a také zlatonosný revír Psí Hory. Co se zemědělství týká, tak v okrese Příbram zabírá zemědělská půda celkem 45 %, což je v přepočtu více než 750 km². Zhruba 70 % tvoří ornice, jednu čtvrtinu pak louky a pastviny a zbytek je poté půda určena pro speciální plodiny. V oblasti průmyslu je nejvíce zastoupeno stavebnictví, poté strojírenství, potravinářství, textilní průmysl a také zpracování neželezných kovů.⁶⁰

Mezi silné a slabé stránky okresu Příbram patří následující⁶¹:

Silné stránky okresu:

- příznivá geografická poloha v souvislosti s blízkostí Prahy vytváří pro občany velké množství pracovních příležitostí,
- dobré spojení s Prahou, a to jak soukromou, tak i veřejnou dopravou ze všech mikroregionů okresu,
- existence průmyslové zóny Balonka, vhodné pro nové investory,
- existence několika silných firem celostátního i mezinárodního významu, např. Bobcat, Kostal, Ravak, Disa, Povltavské mlékárny Sedlčany, Masna Příbram,
- dobré podmínky pro rozvoj zemědělské výroby včetně zpracovatelského průmyslu,
- rekreační oblasti, především pro letní rekreaci, např. oblast Orlické přehrady,
- bohatý kulturní a historický potenciál, např. vlastní divadlo.

Slabé stránky okresu:

- nerovnoměrná rozvinutost regionu,
- špatný technický stav silnic,
- nízká plynofikace obcí,
- vysoký počet obcí bez veřejného vodovodu,
- konkurence Prahy způsobuje odchod kvalifikované síly,
- nedostatek pracovních příležitostí v některých oblastech okresu, umocněno následky hospodářské krize.

---

⁶⁰ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbokres1210.pdf>>.

⁶¹ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbokres1210.pdf>>.

4.3 Vývoj nezaměstnanosti v okrese Příbram v letech 2008 – 2012

Nezaměstnanost v analyzovaném období v roce 2008 byla v poklesu. Byly registrovány nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti za posledních deset let v období květen a červen a činily 5,0 %. V průběhu roku 2009 dochází však důsledkem celosvětové krize k výraznému nárůstu nezaměstnanosti, zejména v prosinci 2009 na rekordních 9,9 %. Ani v roce 2010 se nedal očekávat pokles, spíše došlo v lednu a únoru k dalšímu nárůstu na 11,1 %, což jsou v průběhu 20 let existence úřadu práce historicky nejvyšší hodnoty. V roce 2011 se hodnoty nelišily od předešlého roku, kdy dosáhla nezaměstnanost 10,1 % hranici. Rok 2012 byl obdobný a nezaměstnanost v okrese Příbram byla na úrovni 10,3 %. Ke každému zmiňovanému roku bude provedena následná analýza (tabulky, grafy).

4.3.1 Situace na trhu práce v roce 2008

Ve Středočeském kraji je registrovaná míra nezaměstnanosti dlouhodobě jedna z nejnižších v celé České republice. K 31. 12. 2008 činila v kraji registrovaná míra nezaměstnanosti 4,5 %. Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání se na úřadech práce k 31. 12. 2008 zvýšil oproti předchozímu roku o 6,7 %, kdy činil celkem 31 220 uchazečů, kdy ženy tvořily 52,9 %. Okres Příbram se dělí do pěti mikroregionů – Příbramsko, Dobříšsko, Sedlčansko, Březnicko a Rožmitálsko. Registrovaná míra nezaměstnanosti v okrese Příbram v roce 2008 činila 6,3 %, což bylo o 0,3 % více než v předchozím roce 2007. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2008 v mikroregionu Příbramsko a činila 7,5 %, což je o 0,1 % více, než v předchozím roce 2007. V průběhu roku 2008 se ve Středočeském kraji na úřadech práce nově zaevidovalo celkem 59 121 občanů, což bylo o 5,4 % více než v předchozím roce 2007. Do rekvalifikačních kurzů bylo během roku 2008 zařazeno celkem 273 osob, což bylo o 9 méně, než v roce předchozím.⁶²

---

⁶² *Statistická ročenka Středočeského kraje 2009* [online]. Praha : ČSÚ, 2009 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/krajpubl/201011-09-2009-xs>>.

Tabulka 1: Charakteristika v mikroregionech v roce 2008⁶³

Název mikroregionu	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Počet uchazečů		Míra nezaměstnanosti v %	
			celkem	dosažitelní	z celkového počtu uchazečů	z dosažitelných uchazečů
Příbramsko	56 532	29 408	2 280	2 208	7,75	7,51
Dobříšsko	19 469	9 788	616	597	6,29	6,10
Rožmitálsko	5 668	2 908	208	202	7,15	6,95
Březnicko	7 083	3 657	245	239	6,70	6,54
Sedlčansko	18 296	10 570	538	527	5,09	4,99

V roce 2008 byla na Příbramsku celková průměrná míra nezaměstnanost 7,51%. Z pohledu počtu obyvatel, kterých čítá Rožmitálsko 5 668 osob a Březnicko 7 083 osob přibližně stejně, vykazují stejnou průměrnou míru nezaměstnanosti jako Dobříšsko s počtem obyvatel 19 469 osob.

V okrese Příbram čítala v roce 2007 celková pracovní síla celkem 59 481 osob, což je o 897 osob méně, než v roce 2008.

Měsíční průměr nabízených míst Úřadem práce v Příbrami byl v roce 2008 1292, což bylo o 121 více než v roce předchozím. Celkem bylo v roce 2008 zaměstnavateli nahlášeno 2385 pracovních míst, což bylo o 474 méně než v roce 2007.

V tabulce 2 je následně znázorněn počet volných míst za celý rok 2008. Nejvyšší počet je zaznamenán v květnu, kdy se vytvořilo 1452 volných míst. Je to v období, kdy opět vzhledem k sezonnímu nárůstu pracovních míst, se snížil počet uchazečů na jedno pracovní místo.

⁶³ Interní materiály Úřadu práce v Příbrami.

Tabulka 2: Počet volných míst a uchazečů v roce 2008⁶⁴

Rok 2008	leden	únor	březen	duben	květen	červen
Počet volných míst	1 337	1 401	1 396	1 388	1 452	1 376
Počet uchazečů na 1 místo	2,8	2,7	2,4	2,3	2,1	2,2

Rok 2008	červenec	srpen	Září	říjen	listopad	prosinec
Počet volných míst	1 408	1 423	1 341	1 263	929	785
Počet uchazečů na 1 místo	2,3	2,3	2,5	2,6	3,7	5,0

4.3.2 Situace na trhu práce v roce 2009

Registrovaná míra nezaměstnanosti v Středočeském kraji se oproti roku 2008 výrazně zvýšila a činila k 31. 12. 2009 celkem 7,0 %, kdy k nárůstu došlo ve všech okresech kraje. Nejvyšší registrovaná míra nezaměstnanosti byla v okrese Příbram a to celkem 9,9 %.

Oproti roku předchozímu roku se také zvýšil počet na úřadech práce evidovaných uchazečů o zaměstnání, kdy k 31. 12. 2009 byl o 57,4 % vyšší než v roce 2008. Jednalo se celkem o 49 144 uchazečů, z toho bylo 48,9 % žen. Přibylo tak celkem 17 924 nových uchazečů.⁶⁵

Avšak počet volných pracovních míst oproti roku 2008 značně poklesl. Ke konci roku 2009 bylo ve Středočeském kraji evidováno 3 296 volných pracovních míst, což bylo o 8 103 volných pracovních míst méně než ke konci roku 2008. Na jedno volné pracovní místo tak koncem roku 2009 připadalo celkem 14,9 uchazečů, kdy v roce 2008 to bylo pouze 2,7 uchazečů.⁶⁶

⁶⁴ Interní materiály Úřadu práce v Příbrami.

⁶⁵ *Analýza trhu práce v kraji za rok 2009* [online]. Příbram : Úřad práce, 2010 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj1209.pdf>>.

⁶⁶ *Statistická ročenka Středočeského kraje 2010* [online]. Praha : ČSÚ, 2010 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajpubl/201011-10-2010-xs>>.

Tabulka 3: Charakteristika mikroregionů k 31. 12. 2009⁶⁷

Název mikroregionu	počet obyvatel	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	počet uchazečů		Míra nezaměstnanosti v %	
			celkem	dosažitelní	z celkového počtu uchazečů	z dosažitelných uchazečů
Příbramsko	56702	29408	3486	3440	12,0	11,7
Dobříšsko	20687	9788	1015	1009	10,4	10,3
Sedlčansko	21222	10570	895	882	8,5	8,3
Březnicko	7243	3657	348	341	9,5	9,3
Rožmitálsko	5860	2908	330	326	11,3	11,2

V tabulce 3 je zprůměrovaná míra nezaměstnanosti za rok 2009. Příbramsko s 11,7 % a Rožmitálsko s 11,2 % průměrné míry nezaměstnanosti mělo vyšší míru nezaměstnanosti než Sedlčansko 8,3 % průměrné míry nezaměstnanosti.

Z mikroregionů zaznamenalo na konci roku 2009 nejvyšší míru nezaměstnanosti Příbramsko, a to celkem 11,7 %. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v obcích Kozárovice, celkem 29,2 %, poté v obci Těchařovice s celkem 28,6 %, V obci Vysoká u Příbramě 23,1 % a poté v Zalužanech, kde byla míra nezaměstnanosti celkem 21,1 %.⁶⁸

V celém Středočeském kraji bylo do rekvalifikačních kurzů v roce 2009 zařazeno celkem 5 844 uchazečů, kdy úspěšně kurzy dokončilo celkem 4 917 uchazečů. V okrese Příbram činil počet uchazečů o rekvalifikaci 181 osob, což bylo o 92 osob méně než v roce 2008.

V roce 2008 byl průměrný měsíční nabízený počet míst v okrese Příbram 1 292, v roce 2009 byl průměrný měsíční počet pouze 378. Za celý rok 2009 bylo v okrese Příbram nahlášeno celkem 1451 volných pracovních míst, což je oproti roku 2008 o 934 méně.

⁶⁷ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2009* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

⁶⁸ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2009* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

Tabulka 4: Počet volných míst a uchazečů v roce 2009⁶⁹

Rok 2009	leden	únor	březen	duben	květen	červen
Počet volných míst	550	466	424	480	423	390
Počet uchazečů na 1 místo	8,1	10,0	11,2	10,1	11,5	12,5

Rok 2009	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Počet volných míst	368	319	334	340	245	201
Počet uchazečů na 1 místo	13,8	16,1	15,5	15,4	22,4	30,2

Počet volných míst v roce 2009 v tabulce 4 se oproti roku 2008 snížil, tím došlo k nárůstu počtu uchazečů na jedno pracovní místo. Nejvyšší počet byl zaznamenán v prosinci 2009.

4.3.3 Situace na trhu práce v roce 2010

Ve Středočeském kraji byla k 31. 12. 2010 celková registrovaná míra nezaměstnanosti 7,7 %, kdy k nárůstu došlo ve všech okresech tohoto kraje. Nejvyšší registrovaná míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji byla opět v okrese Příbram a činila 11,0 %. Celkový počet evidovaných uchazečů na úřadech práce byl ve Středočeském kraji k 31. 12. 2010 čítal 54 716 uchazečů a zvýšil se tak oproti předchozímu roku o 11,3 %, tedy o 5 572 uchazečů. Z celkového počtu bylo 49 % žen, kdy v roce předchozím to bylo celkem 48,9 % žen.⁷⁰

Ke konci roku 2010 byl počet volných pracovních míst 3 599 a na jedno volné pracovní místo tak v průměru připadalo 15,2 uchazečů, kdy v loňském roce bylo na jedno volné pracovní místo v průměru 14,9 uchazečů. Počet volných pracovních míst tak oproti roku předchozímu vzrostl o 303 míst (tedy z 3 296 na 3 599), tedy celkem o 9,2 %.⁷¹

⁶⁹ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

⁷⁰ *Statistická ročenka Středočeského kraje 2011* [online]. Praha : ČSÚ, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajpubl/201011-11-r_2011-xs>.

⁷¹ *Analýza trhu práce v kraji za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

Tabulka 5: Charakteristika mikroregionů k 31. 12. 2010⁷²

Název mikroregionu	počet obyvatel	Eko. akt. obyv.	počet uchazečů		Míra nezaměstnanosti v %	
			celkem	dosažitelní	z celkového počtu uchazečů	z dosažitelných uchazečů
Příbramsko	56 702	29 408	3767	3 730	12,8	12,7
Dobříšsko	20 687	9 788	1215	1 205	12,4	12,3
Sedlčansko	21 222	10 570	1071	1 065	10,1	10,1
Březnicko	7 243	3 657	400	389	10,9	10,6
Rožmitálsko	5 860	2 908	326	324	11,2	11,1

Rok 2009 v tabulce 5 vykazuje Rožmitálsko s 11,1 % míry nezaměstnanosti ve stejných číslech jako v předešlém roce. Příbramsko 12,7 % a Dobříšsko 12,3 % zaznamenalo nárůst průměrné míry nezaměstnanosti.

V roce 2009 byl měsíční průměr nabízených volných pracovních míst Úřadem práce v Příbrami celkem 378. Avšak tento počet se v roce 2010 začal výrazně snižovat a to důsledkem světové hospodářské krize. Průměrný počet volných míst tak činil pouze 235, což je o 143 méně.

Tabulka 6: Počet volných míst a uchazečů v roce 2010⁷³

Rok 2010	leden	únor	březen	duben	květen	červen
Počet volných míst	182	278	214	219	235	269
Počet uchazečů na 1 místo	36,6	24,6	31,0	28,0	24,8	21,2
Rok 2010	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Počet volných míst	285	269	236	232	192	206
Počet uchazečů na 1 místo	20,2	21,4	24,5	24,8	30,9	32,9

Počet volných míst, který je uveden v tabulce č. 6, dosáhl vyšších čísel. Tento stav byl způsoben důsledkem hospodářské krize. Nejvyšší počet volných míst byl v červenci 2010, opět v období sezónních prací.

4.3.4 Situace na trhu práce v roce 2011

Podrobné informace k okresu Příbram od roku 2008 do roku 2010 se nepodařilo získat, a to z důvodu reorganizace Úřadu práce, kdy od roku 2011 nejsou zpracovávány

⁷² *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

⁷³ *Analýza vývoje na trhu práce v kraji za rok 2010*. [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbkraj1211.pdf>>.

roční okresní zprávy. K dispozici jsou tak pouze souhrnné informace ze Středočeského kraje.

Registrovaná míra nezaměstnanosti byla ve Středočeském kraji 7,1 %, což Středočeský kraj umístilo na třetí příčku v rámci celé České republiky hned za Plzeňský kraj a hlavní město Prahu. Oproti loňskému roku registrovaná míra nezaměstnanosti poklesla celkem o 0,6 %. Pokles zaznamenaly všechny okresy Středočeského kraje, avšak nejvyšší nezaměstnanost byla opět v okrese Příbram a to 10,1 %.

K 31. 12. 2011 bylo ve Středočeském kraji evidováno na úřadech práce celkem 50 594 uchazečů, k 50,6 % bylo žen. Oproti loňskému roku počet uchazečů poklesl o 7,5 %. Počet evidovaných uchazečů oproti loňskému roku také poklesl a to ve všech okresech kraje. Okres Příbram byl na třetím místě, kde pokles byl o 9,3 %.

Naopak počet volných míst ve Středočeském kraji v roce 2011 oproti 2010 vzrostl a to o 455 volných pracovních míst celkem na 4 054 volných pracovních míst, tedy počet se zvýšil o 12,6 %. Na jedno pracovní místo tak v průměru připadalo 12,5 uchazečů. V roce 2010 to bylo na jedno volné pracovní místo celkem 15,2 uchazečů.⁷⁴

Tabulka 7: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v jednotlivých okresech Středočeského kraje⁷⁵

Okres	stav k (v %)		nárůst / úbytek v %
	31.12.2010	31.12.2011	
Benešov	6,1	5,5	-0,6
Beroun	7,7	6,7	-1,0
Kladno	9,2	8,9	-0,3
Kolín	10,4	9,9	-0,5
Kutná Hora	9,9	9,2	-0,7
Mělník	9,0	8,0	-1,0
Mladá Boleslav	5,0	4,6	-0,4
Nymburk	10,7	10,1	-0,6
Praha-východ	4,2	3,3	-0,9
Praha-západ	4,1	3,9	-0,2
Příbram	11,0	10,1	-0,9
Rakovník	9,3	8,4	-0,9
Středočeský kraj	7,7	7,1	-0,6

V tabulce č. 7 je znázorněn vývoj nezaměstnanosti ve Středočeském kraji, jenž má poměrně stejný průběh jako v celé České republice. Z hlediska nezaměstnanosti se

⁷⁴ *Statistická ročenka Středočeského kraje 2012* [online]. Praha : ČSÚ, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/krajpubl/201011-12-r_2012-xs>.

⁷⁵ *Analýza vývoje na trhu práce ve Středočeském kraji za rok 2011* [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj1211.pdf>>.

jeví jako stabilizovaná a jedna z nejnižších. Z analýzy registrované míry nezaměstnanosti obsadila Příbram a Nymburk v daném období nejvyšší míru nezaměstnanosti oproti Praze – západ a Praze – východ, kde byla nejnižší.

Tabulka 8: Charakteristika okresů k 31. 12. 2011⁷⁶

Název okresu	počet obyvatel	Eko. akt. obyv.	počet uchazečů		Míra nezaměstnanosti v %	
			celkem	dosažitelní	z celkového počtu uchazečů	z dosažitelných uchazečů
Benešov	94 652	51 964	2 933	2 852	5,6	5,5
Beroun	85 081	46 885	3 201	3 121	6,8	6,7
Kladno	160 742	87 635	8 020	7 798	9,2	8,9
Kolín	95 764	51 497	5 160	5 073	10,0	9,9
Kutná Hora	75 004	39 991	3 723	3 684	9,3	9,2
Mělník	102 628	58 825	4 860	4 684	8,3	8,0
Mladá Boleslav	122 816	74 749	3 499	3 474	4,7	4,6
Nymburk	92 679	48 425	4 910	4 879	10,1	10,1
Praha-východ	146 403	84 492	2 957	2 828	3,5	3,3
Praha-západ	120 990	65 560	2 568	2 525	3,9	3,9
Příbram	112 578	60 212	6 147	6 079	10,2	10,1
Rakovník	55 641	30 624	2 616	2 561	8,5	8,4
Středočeský kraj	1 264 978	700 859	50 594	49 558	7,2	7,1

V tabulce č. 8 je zaznamenána nejnižší míra nezaměstnanosti, která byla opět v Praze – západ (3,9 %) a v Praze – východ (3,3 %). Nejnižší míra nezaměstnanosti byla evidována v okrese Příbram (10,1 %) a Nymburk (10,1%).

4.3.5 Situace na trhu práce v roce 2012

K 31. 12. 2012 byla ve Středočeském kraji registrovaná míra nezaměstnanosti celkem 7,5 %, kdy Středočeský kraj zaujímal hned za Plzeňským krajem a hlavním městem Praha třetí místo. V roce 2011 registrovaná míra nezaměstnanosti byla celých 7,1 %.

⁷⁶ Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013 [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

Tabulka 9: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v jednotlivých okresech kraje⁷⁷

Okres	stav k (v %)		nárůst/ úbytek v %
	31.12.2011	31.12.2012	
Benešov	5,5	6,7	1,2
Beroun	6,7	7,2	0,5
Kladno	8,9	9,2	0,3
Kolín	9,9	10,3	0,4
Kutná Hora	9,2	10,5	1,3
Mělník	8,0	8,5	0,5
Mladá Boleslav	4,6	5,1	0,5
Nymburk	10,1	9,3	-0,8
Praha-východ	3,3	3,6	0,3
Praha-západ	3,9	4,4	0,5
Příbram	10,1	10,3	0,2
Rakovník	8,4	9,4	1,0
Středočeský kraj	7,1	7,5	0,4

Registrovaná míra nezaměstnanosti ve Středočeském kraji činila 7,5%. K navýšení došlo oproti roku 2011 ve všech okresech Středočeského kraje. Situace na trhu práce ve Středočeském kraji měla podobný vývoj jako v celé České republice. Registrovaná míra nezaměstnanosti v roce 2012 vykazovala značné rozdíly. Opět s nejnižší mírou nezaměstnanosti jsou Praha – východ 3,6 % a Praha – západ 4,4%. Příbram a Kolín 10,3 % s Kutnou Horou 10,5 % evidují nejvyšší registrovanou míru nezaměstnanosti.

K 31. 1. 2013 pak činil podíl nezaměstnaných na obyvatelstvo ve Středočeském kraji 6,6 %, kdy v prosinci roku 2012 činil 6,1 %. Dále bylo k 31. 12. 2012 evidováno úřady práce ve Středočeském kraji celkem 54 451 uchazečů o zaměstnání, z čehož bylo 50,2 % žen. Od roku 2011 vzrostl počet uchazečů o rovných 7,6 %. Nárůst tedy činil celkem 3 857 uchazečů. Oproti roku 2011 zaznamenal počet volných pracovních míst v roce 2012 pokles a to o 10 míst na 4 044.

⁷⁷ Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013 [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

Tabulka 10: Počty uchazečů v jednotlivých okresech kraje⁷⁸

Okres	stav k		nárůst/ úbytek
	31.12.2011	31.12.2012	
Benešov	2 933	3 288	355
Beroun	3 201	3 583	382
Kladno	8 020	8 346	326
Kolín	5 160	5 486	326
Kutná Hora	3 723	4 231	508
Mělník	4 860	5 248	388
Mladá Boleslav	3 499	3 763	264
Nymburk	4 910	4 876	-34
Praha-východ	2 957	3 314	357
Praha-západ	2 568	3 043	475
Příbram	6 147	6 348	201
Rakovník	2 616	2 925	309
Středočeský kraj	50 594	54 451	3 857

V tabulce 10 jsou znázorněny celkové počty uchazečů v jednotlivých krajích za rok 2012, v porovnání s rokem 2011. Příbram s 6 348 uchazeči je v pořadí na druhém místě před Kladnem, které k 31. 12. 2012 čítalo 8 346 uchazečů.

Tabulka 11: Charakteristika okresů k 31. 12. 2012⁷⁹

Název okresu	počet obyvatel	Eko. akt. obyv.	počet uchazečů		Míra nezaměstnanosti v %	
			celkem	dosažitelní	z celkového o počtu uchazečů	z dosažitelných uchazečů
Benešov	95 813	48 723	3 288	3249	6,7	6,7
Beroun	86 968	48 609	3 583	3484	7,4	7,2
Kladno	159 785	89 060	8 346	8194	9,4	9,2
Kolín	97 143	52 713	5 486	5420	10,4	10,3
Kutná Hora	74 347	40 229	4 231	4215	10,5	10,5
Mělník	104 239	59 521	5 248	5067	8,8	8,5
Mladá Boleslav	124 265	73 924	3 763	3748	5,1	5,1
Nymburk	95 058	52 160	4 876	4859	9,4	9,3
Praha-východ	154 570	88 611	3 314	3170	3,7	3,6

⁷⁸ Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013 [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

⁷⁹ Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013 [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

Praha-západ	127 387	67 421	3 043	2995	4,5	4,4
Příbram	113 864	61 255	6 348	6310	10,4	10,3
Rakovník	55 506	30 713	2 925	2894	9,5	9,4
Středočeský kraj	1 288 945	712 939	54 451	53605	7,6	7,5

V tabulce č. 11 je provedena analýza nejnižší a nejvyšší míry nezaměstnanosti za rok 2012. Okres Příbram (10,3 %), Kolín (10,3 %) a Kutná Hora (10,5 %) vykazují v daném období nejvyšší míru nezaměstnanosti oproti Mladé Boleslavi, která v daném období dosáhla 5,1 %.

5 VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI V ČR

5.1 Srovnání vývoje nezaměstnanosti v ČR s vývojem v okrese Příbram v jednotlivých letech

5.1.1 Rok 2008⁸⁰

V roce 2008 byla průměrná míra nezaměstnanosti v rámci České republiky 5,4 %, kdy v roce 2007 byla průměrná míra nezaměstnanosti 6,6 %. V okrese Příbram činila průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2008 5,5 %, kdy to bylo o 0,1 % více než v rámci celé České republiky. Okres Příbram se tak umístil na 35. místě.

Míra registrované nezaměstnanosti byla v České republice ke konci roku 2008 6,0 %, kdy u žen dosáhla až na 7,2 %, u mužů to bylo pouze 5 %. V okrese Příbram to bylo 6,3 %, kdy se tak okres Příbram ocitl na 36. místě.

Průměrný počet uchazečů o zaměstnání činil v roce 2008 324,6 tisíc, což bylo o 68,2 tisíc uchazečů méně než v roce 2007. Počet volných pracovních míst byl naopak výrazně nižší v roce 2007 než v roce 2008. Počet volných míst se zvýšil o 19,8 tisíc. Průměrný počet volných pracovních míst byl v roce 2008 141,8 tisíc. Ke konci roku 2008 evidovaly úřady práce celkem 91 189 volných pracovních míst, kdy na jedno volné pracovní místo připadlo na konci roku 2008 v průměru 3,9 uchazečů. V okrese Příbram bylo evidováno 785 volných pracovních míst a okres Příbram tak zaujala 31. místo. Na jedno volné pracovní místo připadlo v okrese Příbram 5,0 uchazečů a Příbram tak byla na 45. místě.

Nově evidovaných uchazečů bylo v České republice v roce 2008 578,3 tisíc. K 31. 12. 2008 bylo v České republice evidováno celkem 352 250 uchazečů, kdy v okrese Příbram to bylo 3 887 a okres Příbram tak byl na 39. místě.

5.1.2 Rok 2009⁸¹

V České republice byla koncem roku 2009 míra registrované nezaměstnanosti 9,2 %, kdy u žen to bylo 10,3 % a u mužů 8,4 %. V okrese Příbram byla míra registrované nezaměstnanosti 9,9 %, čímž se okres Příbram ocitl na 38. místě. Průměrná míra nezaměstnanosti byla v České republice 8,0 %, kdy v okrese Příbram to bylo

---

⁸⁰ *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2008* [online]. Praha : MPSV, 2009 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/rocenka_2008.pdf>.

⁸¹ *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2009* [online]. Praha : MPSV, 2010 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/rocenka_2009_portal.pdf>.

taktéž 8,0 % a okres Příbram se tak ocitnul na 46. místě. K 31. 12. 2009 byl evidovaný počet uchazečů v České republice 539 136, z toho v okrese Příbram 6074 osob.

Průměrný počet uchazečů o zaměstnání byl v roce 2009 465,6 tisíc, což bylo o 141,0 tisíc více než v roce 2008. Avšak průměrný počet volných pracovních míst byl 48,6 tisíc, což bylo o 93,2 tisíc méně než v roce uplynulém. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo byl v roce 2009 9,6 uchazečů, kdy v předchozím roce to bylo 2,3 uchazečů. K 31. 12. 2009 byl počet uchazečů na jedno volné pracovní místo v České republice 17,4 a v okrese Příbram to bylo 30,2 uchazečů, kdy byl okres Příbram celkem na 32. místě.

K 31. 12. 2009 byl počet evidovaných volných míst v České republice 30 927, kdy v okrese Příbram to bylo 201 a okres Příbram se tak v rámci České republiky ocitl na 45. místě.

5.1.3 Rok 2010⁸²

Ke konci roku 2010 byla v České republice registrovaná míra nezaměstnanosti 9,6 %, kdy u žen dosáhla 10,7 % a u mužů 8,8 %. Míra nezaměstnanosti v okrese Příbram byla celkem 11,0 %, kdy okres Příbram zaujal 31. místo. V České republice to bylo 9,6 %. Průměrná míra nezaměstnanosti poté v okrese Příbram byla 9,9 % a okres Příbram zaujal 33. místo. V České republice to bylo 9,0 %.

V roce 2010 byl průměrný počet uchazečů o volné pracovní místo celkem 528,7 tisíc, což bylo o 63,2 tisíc více než v roce 2009. V roce 2010 bylo celkem evidovaných uchazečů na úřadech práce 751,2 tisíc. V roce 2009 jich bylo o 72,8 tisíc více. K datu 31. 12. 2010 bylo v České republice celkem 561 551 evidovaných uchazečů, kdy v okrese Příbram to bylo 6 779 uchazečů a okres Příbram zaujal 34. místo.

Počet volných pracovních míst byl v roce 2010 v České republice celkem 33,1 tisíc, což bylo méně než v roce 2009, kdy byl počet volných pracovních míst 48,6 tisíc. V roce 2010 tak byl průměrný počet uchazečů na jedno volné pracovní místo 16,0 uchazečů, což bylo mnohem více než v roce předchozím, kdy byl počet uchazečů na jedno volné pracovní místo 9,6 uchazečů. K 31. 12. 2010 bylo evidováno celkem 30 927 volných pracovních míst a na jedno volné pracovní místo připadlo celkem 17,4 uchazečů. V okrese Příbram bylo 201 volných pracovních míst a byl tak na

---

⁸² *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2010* [online]. Praha : MPSV, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/rocenka_2010_portal.pdf>.

45. místě. Na jedno volné pracovní místo připadalo v okrese Příbram celkem 30,2 uchazečů a okres Příbram se tak umístil na 32. místě.

5.1.4 Rok 2011⁸³

Rok 2011 je rokem, kdy už dozněla ekonomická a finanční krize, která ovlivňovala ekonomickou situaci v České republice a to od roku 2008.

Průměrná míra registrované nezaměstnanosti byla v roce 2011 8,6 %, což bylo o 0,4 % méně než v roce 2010. U žen byla vyšší a představovala 9,8 %, u mužů to bylo 7,7 %. V okrese Příbram byla průměrná míra nezaměstnanosti 9,7 % a okres tak byl na 27. místě.

Míra nezaměstnanosti byla k 31. 12. 2011 8,6 % a v okrese Příbram dokonce 10,1 %, kdy byl okres celkem na 24. místě.

K 31. 12. 2011 bylo na úřadech práce evidováno celkem 508 451 uchazečů, kdy z okresu Příbram jich bylo celkem 6 147, což okres Příbram postavilo na 36. místo.

Ke konci roku 2011 bylo evidováno celkem 35 785 volných pracovních míst, kdy na jedno volné pracovní místo v průměru připadalo 14,2 uchazečů. V okrese Příbram bylo celkem 265 volných pracovních míst, kdy byl okres Příbram na celkovém 40. místě. Na jedno volné pracovní místo tak v okrese Příbram připadalo 23,2 uchazečů a okres Příbram se tak umístil na 29. místě.

Průměrný počet uchazečů o zaměstnání v roce 2011 byl 507,8 tisíc, což bylo o 21,0 tisíc méně než v roce předešlém. Průměrný počet uchazečů o volné místo byl 13,9 uchazečů, kdy v roce 2010 jich bylo celkem 16,0.

5.1.5 Rok 2012⁸⁴

Ke konci roku 2012 byla v České republice míra registrované nezaměstnanosti celkem 9,4 %, kdy u žen byla 10,6 % a u mužů 8,4 %. V okrese Příbram byla míra registrované nezaměstnanosti 10,3 %, kdy byl okres Příbram celkem na 31. místě. Průměrná míra nezaměstnanosti byla v České republice v roce 2012 8,6 % a v okrese Příbram, který byl na 28. místě, 9,6 %.

Úřady práce evidovaly ke konci roku 2012 celkem 545 311 uchazečů. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání byl celkem 504,4 tisíc, což je o 3,4 tisíc méně než v roce

---

⁸³ *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2011* [online]. Praha : MPSV, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/statisticka_rocenka_trhu_prace_v_cr_v_roce_2011.pdf>.

⁸⁴ *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2012* [online]. Praha : MPSV, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/statisticka_rocenka_trhu_prace_v_cr_v_roce_2012.pdf>.

2011. Celkem bylo k 31. 12. 2012 evidováno 545 311 uchazečů, kdy v okrese Příbram to bylo 6 348 a okres Příbram tak byl na 39. místě. Průměrný počet volných míst byl v roce 2012 v České republice 39,9 tisíc. Ke konci roku 2012 byl počet volných míst v České republice 34 893, z toho bylo 420 v okrese Příbram, kdy okres Příbram obsadil celkem 16. místo.

Průměrný počet uchazečů na jedno volné pracovní místo bylo v roce 2012 v České republice 12,6. Ke konci roku byl počet uchazečů o volné pracovní místo 15,6 v rámci celé České republiky, kdy v okrese Příbram to bylo 15,1 uchazečů a okres Příbram byl na 55. místě.

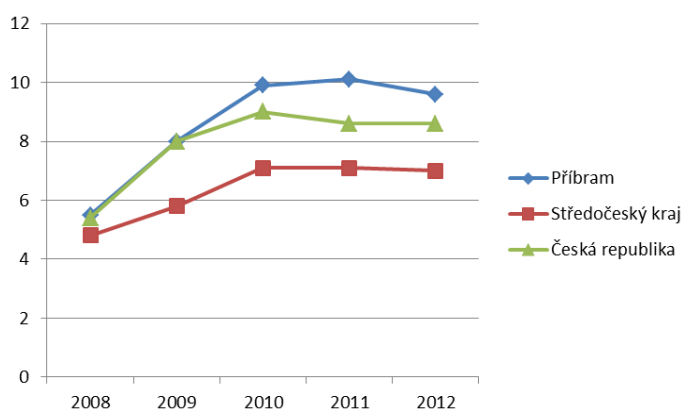
5.2 Zhodnocení vývoje nezaměstnanosti

V následujících grafech a tabulkách je znázorněn nárůst nezaměstnanosti v České republice, ve středočeském kraji, v okrese Příbram. Dále jsou v grafech zachyceny gradace nezaměstnanosti od roku 2008 do roku 2012, kdy se začal prohlubovat nárůst nezaměstnanosti v důsledku globální světové hospodářské krize. Déle je znázorněná míra nezaměstnanosti u mužů a žen a počet uchazečů na jednotlivé pracovní místo.

Tabulka 12: Průměrná míra nezaměstnanosti (v %) ⁸⁵

	2008	2009	2010	2011	2012
Příbram	5,5	8	9,9	10,1	9,6
Středočeský kraj	4,8	5,8	7,1	7,1	7
Česká republika	5,4	8	9	8,6	8,6

Graf 1: Průměrná míra nezaměstnanosti (v %) ⁸⁶

⁸⁵ Analýza vývoje na trhu práce ve Středočeském kraji za rok 2011 [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocní/pbkraj1211.pdf>>, vlastní zpracování.

⁸⁶ Analýza vývoje na trhu práce ve Středočeském kraji za rok 2011 [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocní/pbkraj1211.pdf>>, vlastní zpracování.

V tabulce č. 12 a grafu č. 1 je znázorněna průměrná míra nezaměstnanosti v daném období od roku 2008 do roku 2012. Z grafu lze vyčíst nejnižší průměrnou míru nezaměstnanosti v roce 2008, která postupně kulminovala v nejvyšší hodnoty dosažené až v roce 2011. Velkou roli na trhu práce sehrála ekonomická krize. Dále je zde zobrazeno, jak si v průběhu zmíněných let stál okres Příbram, Středočeský kraj a Česká republika.

V souvislosti se vstupem ČR do EU byla od 2. pololetí r. 2004 stanovena nová metodika výpočtu míry registrované nezaměstnanosti, a to v tom smyslu, že do řad nezaměstnaných uchazečů již nejsou zařazeny osoby „nedosažitelné“. To jsou např. osoby v pracovní neschopnosti, osoby ošetřující člena rodiny, uchazeči v rekvalifikaci a další osoby pobývající déle než 30 dnů v cizině apod.⁸⁷

Tabulka 13: Průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti (v %)⁸⁸

	2008	2009	2010	2011	2012
Příbram	6,3	9,9	11	9,7	10,3
Středočeský kraj	4,5	7	7,7	7,1	7,5
Česká republika	6	9,2	9,6	8,6	9,4
Ženy v rámci ČR	7,2	10,3	10,7	9,8	10,6
Muži v rámci ČR	5	8,4	8,8	7,7	8,4

Graf 2: Průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti (v %)⁸⁹

⁸⁷ *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbokres1210.pdf>>.

⁸⁸ *Analýza vývoje na trhu práce ve Středočeském kraji za rok 2011* [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbkraj1211.pdf>>, vlastní zpracování.

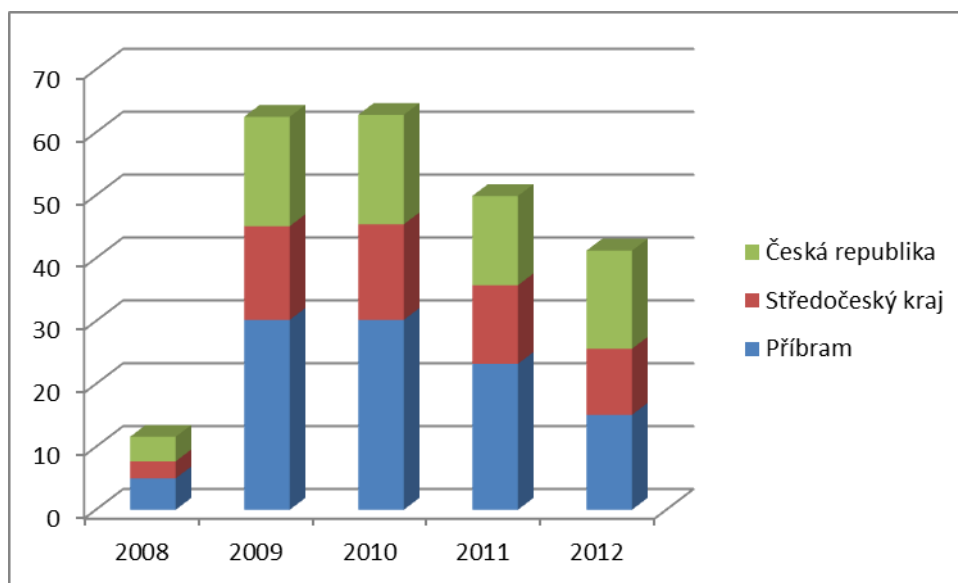
⁸⁹ *Analýza vývoje na trhu práce ve Středočeském kraji za rok 2011* [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocni/pbkraj1211.pdf>>, vlastní zpracování.

V grafu č. 2 je vytvořená analýza průměrně registrované míry nezaměstnanosti v rámci Příbramska, Středočeského kraje a České republiky. Dále jsou uvedeny celorepublikové hodnoty průměrné registrované míry nezaměstnanosti mezi ženami a muži od roku 2008 do 2012. Opět nejnižší hodnoty byly vykázány v roce 2008, postupně se zvyšovaly a nejvyšší průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti byla evidovaná v roce 2010 celoplošně.

Tabulka 14: Počet uchazečů na jedno volné místo⁹⁰

	2008	2009	2010	2011	2012
Příbram	5	30,2	30,2	23,2	15,1
Středočeský kraj	2,7	14,9	15,2	12,5	10,5
Česká republika	3,9	17,4	17,4	14,2	15,6

Graf 3: Počet uchazečů na jedno volné místo⁹¹

V grafu č. 3 je znázorněn počet uchazečů na jedno volné místo, kdy od roku 2009 dochází k celkovému nárůstu.

⁹⁰ Česká republika od roku 1989 v číslech [online]. Praha : ČSÚ, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989>, vlastní zpracování.

⁹¹ Česká republika od roku 1989 v číslech [online]. Praha : ČSÚ, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989>, vlastní zpracování.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala nezaměstnaností v okrese Příbram v letech 2008 – 2012. V letech 2008 až 2009 zasáhla celý svět i Evropskou unii ekonomická krize. Počátek a důsledek byl v hypoteční krizi v USA. Finanční krize měla za následek zpomalení hospodářského růstu a dalšího vývoje. Došlo ke zpomalení tempa do nových investic v ekonomikách, oslabení poptávky, až po úplné zastavení hospodářského růstu. Firmy začaly stagnovat ve výrobě. Ve velkém se začalo „propouštět“. Vláda se snažila řešit vzniklou situaci podporou podnikání a soukromých investic, podporou exportu, zrychlenými výdaji a v neposlední řadě zajišťovala opatření podporující zaměstnanost, ve zvýšení podpor v nezaměstnanosti a v rekvalifikačních programech určené cílovým skupinám nezaměstnaných, jen aby odvrátila hrozbu hromadného propouštění.

Teoretická část mapuje problematiku trhu práce a nezaměstnanosti, zaměřuje se na definici trhu práce a jeho dělení. Definiuje nezaměstnanost, měření a míru nezaměstnanosti, objasňuje dělení a druhy nezaměstnanosti, její příčiny a dopady a v poslední řadě se práce zaměřila také na možná řešení nezaměstnanosti.

Praktická část je zaměřena na Středočeský kraj a konkrétně na okres Příbram a dále na vývoj nezaměstnanosti v okrese Příbram v letech 2008 – 2012 a následně srovnává tento vývoj s vývojem nezaměstnanosti v České republice se zaměřením na kritéria jako je registrovaná míra nezaměstnanosti, průměrná míra nezaměstnanosti, počet nově evidovaných uchazečů na úradech práce, počet volných míst a také na počet uchazečů na jedno volné pracovní místo.

Práce chtěla poukázat na stále aktuálnější problematiku nezaměstnanosti, kdy v posledních letech je nezaměstnanost narůstajícím problémem dnešní společnosti, a to nejen v České republice.

Vývoj nezaměstnanosti v okrese Příbram můžeme považovat za průměrný, až mírně podprůměrný v porovnání se situací v České republice.

Cílem práce bylo charakterizovat a zmapovat vývoj nezaměstnanosti v okrese Příbram a dále tento vývoj srovnat s vývojem nezaměstnanosti v okrese Příbram, Středočeským krajem a v rámci České republiky. Veškeré statistické údaje byly znázorněny v tabulkách a vzájemně porovnány ve sledovaném období. Předností Příbramského okresu je i jeho geografická poloha, neboť sousedí s Prahou – západ, která dosáhla v analyzovaném období jednu z nejnižší průměrné míry nezaměstnanosti. Pro obyvatele Příbrami se naskýtá možnost za prací každodenně dojíždět. I přesto, že se tedy na aktuálních číslech dá najít mnohé pozitivní, výhled do budoucích let v oblasti

trhu práce již tak optimisticky nezní. Příbram by měla do budoucna nabídnout řadu řešení k pracovním příležitostem pro případné investory z České republiky i ze zahraničí k vytváření nových pracovních míst. K tomu, aby nadále vznikala nová pracovní místa, je totiž nutné značně rozhybat českou ekonomiku. A to se zatím v takové míře, která by byla nutná, neděje.

Závěrem je možné konstatovat, že při současné situaci na trhu práce v celé České republice v nejbližším období nenastane v okrese Příbram nějaký zlom a tento okres bude nabývat průměrných, až mírně podprůměrných hodnot vzhledem k situaci v České republice i nadále.

Píšeme rok 2014. Období, kdy nezaměstnanost dosáhla rekordní hranici cca 630 tisíc nezaměstnaných. Ministryně práce a sociálních věcí Mgr. Michaela Marksová – Tominová uvedla, že je vláda připravená rozdat stovky miliónů na tvorbu pracovních míst. Pokud nebude současná situace vládu zajímat, budou následky hroživé. Sociální situace podtrhuje změnu politiky na celostátní úrovni a nečinnost státu by se mohla stát trestuhodnou. Bez vážných změn nedojde ke zlepšení a není snad většího zla, než je samotná nezaměstnanost.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BĚLINA, M., et al. *Pracovní právo*. 4. vyd. Praha : C. H. Beck, 2010. 575 s. ISBN 978-80-7400-186-4.
2. BROŽOVÁ, D. *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 2003. 140 s. ISBN 8086429164.
3. BUCHTOVÁ, B., et al. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2002. 240 s. ISBN 80-247-9006-8.
4. HOLMAN, R. *Ekonomie*. 5. vyd. Praha : C. H. Beck, 2011. ISBN 9788074000065.
5. HUBINKOVÁ, Z., et al. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. 3. vyd. Praha : Grada Publishing, 2008. 280 s. ISBN 978-80-247-1593-3.
6. JÍROVÁ, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha : VŠE Fakulta národohospodářská, 1999. 95 s. ISBN 80-7079-635-9.
7. KOTÝNKOVÁ, M. *Sociální ochrana chudých v České republice*. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2007. 134 s. ISBN 978-80-245-1302-7.
8. KOTÝNKOVÁ, M., NĚMEC, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. 1. vyd. Praha : Professional Publishing, 2003. 199 s. ISBN 80-86419-48-7.
9. KREBS V. *Sociální politika*. 4. vyd. Praha : ASPI, 2007. 503 s. ISBN 8086395332.
10. MACÁKOVÁ, L. *Mikroekonomie*. Praha : Melandrium, 2007. 275 s. ISBN 978-80-86175-56-0.
11. MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha : SLON, 2002. 175 s. ISBN 80-86429-08-3.
12. MEZIHORÁK, F., et al. *Úvod do světa práce*. Olomouc : Votobia, 2006. 129 s. ISBN 80-7220-277-4.
13. PAVELKA, T. *Makroekonomie. Základní kurz*. 2. vyd. Praha : Melandrium, 2007. ISBN 978-80-86175-52-2.
14. SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D. *Ekonomie*. Praha : Svoboda, 1991. 1011 s. ISBN 80-205-0192-4.
15. TOMŠÍK, M. *Sociologie pro ekonomy*. Praha : VŠE Fakulta podnikohospodářská, 1996. ISBN 80-707-9146-2.

16. VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha : Portál, 2004. 872 s. ISBN 80-7178-802-3.
17. VLČEK, J., et al. *Ekonomie a ekonomika*. 3. vyd. Praha : ASPI, 2005. s. 560. ISBN 80-7357-103-X.

Elektronické zdroje

1. *Analýza trhu práce v kraji za rok 2009* [online]. Příbram : Úřad práce, 2010 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj1209.pdf>>.
2. *Analýza trhu práce v kraji za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbokres1210.pdf>>.
3. *Analýza trhu práce v okrese za rok 2009* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbokres1210.pdf>>.
4. *Analýza trhu práce v okrese za rok 2010* [online]. Příbram : Úřad práce, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbokres1210.pdf>>.
5. *Analýza vývoje na trhu práce v kraji za rok 2010*. [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj1211.pdf>>.
6. *Analýza vývoje na trhu práce ve Středočeském kraji za rok 2011* [online]. Příbram : Úřad práce, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj1211.pdf>>.
7. *Česká republika od roku 1989 v číslech* [online]. Praha : ČSÚ, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989>, vlastní zpracování.
8. *Národní program reforem České republiky 2012* [online]. Praha : Úřad vlády, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/narodni_akcni_plan/npr_2012_final_cz_15052012.pdf>.
9. *Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí* [online]. Praha : PS Bárta [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW:

- <http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1990/490990/Sb_490990_---_php>.
10. *Statistická ročenka Středočeského kraje 2008* [online]. Praha : ČSÚ, 2008 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/krajpubl/13-2101-08-2008-xs>>.
  11. *Statistická ročenka Středočeského kraje 2009* [online]. Praha : ČSÚ, 2009 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/krajpubl/201011-09-2009-xs>>.
  12. *Statistická ročenka Středočeského kraje 2010* [online]. Praha : ČSÚ, 2010 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajpubl/201011-10-2010-xs>>.
  13. *Statistická ročenka Středočeského kraje 2011* [online]. Praha : ČSÚ, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajpubl/201011-11-r_2011-xs>.
  14. *Statistická ročenka Středočeského kraje 2012* [online]. Praha : ČSÚ, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/krajpubl/201011-12-r_2012-xs>.
  15. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2008* [online]. Praha : MPSV, 2009 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/rocenka_2008.pdf>.
  16. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2009* [online]. Praha : MPSV, 2010 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/rocenka_2009_portal.pdf>.
  17. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2010* [online]. Praha : MPSV, 2011 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/rocenka_2010_portal.pdf>.
  18. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2011* [online]. Praha : MPSV, 2012 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW: <https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/statisticka_rocenka_trhu_prace_v_cr_v_roce_2011.pdf>.
  19. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2012* [online]. Praha : MPSV, 2013 [cit. 2014-01-03]. Dostupné z WWW:

<https://portal.mpsv.cz/sz/stat/stro/statisticka_rocenka_trhu_prace_v_cr_v_roce_2012.pdf>.

20. *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2012 a strategie APZ pro rok 2013* [online]. Příbram : Úřad práce, 2013 [cit. 2014-01-03].

Dostupné z WWW:

<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/stc/statistiky/rocnipbkraj2012_.pdf>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující interní materiály z Úřadu práce v Příbrami:

- analýza stavu a vývoje trhu práce za rok 2008,
- zpráva o situaci na trhu práce za rok 2008.

SEZNAM ZKRATEK

- ČSÚ – Český statistický úřad
- CHKO – chráněná krajinná oblast
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
- ÚP – úřad práce
- VŠPS – výběrové šetření o pracovních silách

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Geografická mapa Středočeského kraje	28
Obrázek 2: Umístění okresu Příbram ve Středočeském kraji	32
Obrázek 3: Okres Příbram.....	33

Seznam tabulek

Tabulka 1: Charakteristika v mikroregionech v roce 2008	36
Tabulka 2: Počet volných míst a uchazečů v roce 2008	37
Tabulka 3: Charakteristika mikroregionů k 31. 12. 2009	38
Tabulka 4: Počet volných míst a uchazečů v roce 2009	39
Tabulka 5: Charakteristika mikroregionů k 31. 12. 2010	40
Tabulka 6: Počet volných míst a uchazečů v roce 2010	40
Tabulka 7: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v jednotlivých okresech Středočeského kraje	41
Tabulka 8: Charakteristika okresů k 31. 12. 2011	42
Tabulka 9: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v jednotlivých okresech kraje....	43
Tabulka 10: Počty uchazečů v jednotlivých okresech kraje	44
Tabulka 11: Charakteristika okresů k 31. 12. 2012	44
Tabulka 12: Průměrná míra nezaměstnanosti (v %)	49
Tabulka 13: Průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti (v %)	50
Tabulka 14: Počet uchazečů na jedno volné místo	51

Seznam grafů

Graf 1: Průměrná míra nezaměstnanosti (v %)	49
Graf 2: Průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti (v %)	50
Graf 3: Počet uchazečů na jedno volné místo	51